

TEMA

TELEGRAM- TERRORISTERNE

**REDOX
OFFLINE**

® NR. 01 | 1.5.2025

Ny terrrorsag blandt danske nazister

I december blev en 29-årig dansk nazist anholdt og sigtet for at fremme 'Terrorgram'

S.06

Skal vi sige "terror"?

Terrorisme er et af de mest politiserede begreber i moderne tid. Men hvorfor er det kun nogle typer af angreb - og gerningsmænd - der får terror-stemplet?

S.24

Redox Offline
Nr. 01
Telegram-terroristerne
Maj 2025

www.redox.dk
redox@redox.dk
Signal: 61 77 57 89. (Fingerprint: 80361 62294 09977 20582 83811 73247)

Researchkollektivet Redox
c/o Internationalt Forum
Griffenfeldsgade 41

Forside illustration: Midjourney
S. 19 illustration: Midjourney

Indhold

Telegram-terroristerne	05
Ny terrorsag blandt danske nazister	06
Ordbog	08
Den første terrordømte nazist i Danmark	10
Ekstremt online	18
Oversigt over angreb	22
Brug og misbrug af begrebet terror	24
Naziterror på Nørrebro	30
Højreradikal terror i Danmark	34
Manifesternes funktion	36
Efter Utøya: Forandringen af den kollektive hukommelse	38

LEDER:

Telegram-terroristerne

Du sidder her med første udgave af Redox Offline i hånden. Det er vores nye format til fordybelse, analyse og diskussion.

Første nummer har titlen "Telegram-terroristerne", og fokuserer på den bølge af naziterror vi har set det seneste årti. Titlen er valgt, fordi den digitale chatplatform Telegram er den absolut foretrukne til rekruttering og radikalisering af unge potentielle naziterrorister.

Den nazistiske gadevold som vi kender den fra især Aarhus er i dag mindsket markant og i nogen perioder nærmest ikke-eksisterende. Alligevel ser vi fortsat at den yderste højrefløj i Danmark og resten af norden er meget fascineret af vold, og at de dyrker denne i digitale fællesskaber.

De senere år har der været flere terrorsager mod unge danske nazister, der har været del af digitale fællesskaber, hvor nazistisk vold og terror bliver dyrket. Sidste år så vi desuden, at de amerikanske myndigheder terrorstemplede naziorganisationen Den Nordiske Modstandsbevægelse, der udover afdelinger i Norge og Sverige, også findes i Danmark.

Når danske nazister indgår i internationale terrorstrukturer, så er vi som venstrefløj og antifascister nødt til at beskæftige os med emnet. Vi er nødt til at uddanne os selv og forsøge at forstå hvorfor nazisterne drages af denne tendens, hvordan de organiserer sig og rekrutterer, sådan at vi som bevægelse kan bekæmpe dem. Samtidig må vi også beskæftige os kritisk med den terrordiskurs, der i dag er dominerende i vores samfund, hvor den blandt andet bidrager til øget stigmatisering af allerede marginaliserede befolkningsgrupper, mens efterretningstjenester og politi bliver bevilget flere penge og nye muligheder for overvågning.

Derfor har vi lavet dette magasin, hvor vi dykker ned i udviklingen af den nazistiske terror, højrefløjens rekruttering i digitale fællesskaber og de terrorsager myndighederne har rejst mod danske nazister de senere år.

Researchkollektivet Redox, marts 2025

Ny terrorsag blandt danske nazister

I december 2024 blev en 29-årig dansk mand anholdt og sigtet for at fremme den højreradikale terrorsammenslutning 'Terrorgram'. Sagen køres for lukkede døre med navneforbud, men Redox har fået indblik i grundlovsforhørets retsbog og fortæller her hvad vi ved indtil videre.

Den såkaldte Feuerkrieg Division-sag, som du kan læse mere om på side 10, var endnu ikke afsluttet, før endnu en dansk nazist blev anholdt og varetægtsfængslet for terrorvirksomhed.

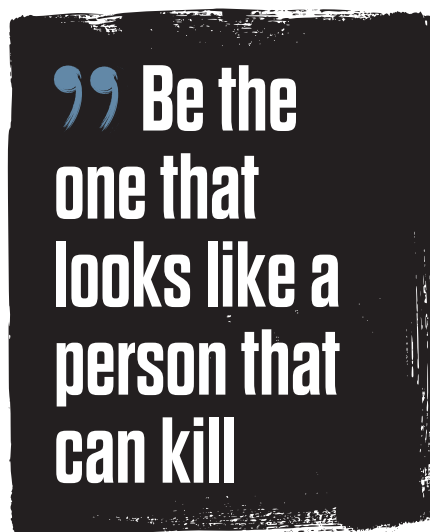
10. december blev en dansk mand nemlig fremstillet i grundlovsforhør sigtet for at fremme den internationale højreekstremistiske terrorsammenslutning 'Terrorgram' på beskeds-tjenesten Telegram. Det skete efter en længere efterforskning fra Politiets Efterretningstjeneste (PET).

Manden nægter sig skyldig i anklagerne.

Fremme af terrorvirksomhed

Manden blev anholdt den 9. december 2024 og blev dagen efter fremstillet i grundlovsforhør ved Retten i Glostrup. Retten bestemte, at sagen skulle køre for lukkede døre og nedlagde desuden

navneforbud, hvorfor Redox er afskåret fra at beskrive den sigtede og hans mange højreradikale aktiviteter i detaljer.

Redox har dog fået aktindsigt i grundlovsforhørets retsbog. Af den

fremgår det blandt andet, at den sigtede er sigtet efter straffelovens §114e ved at fremme terrorvirksomhed. Det er den paragraf i straffeloven, der normalt kaldes terrorparagraffen.

Mere end tusinde tilfælde

Sigtelsen går på, at den sigtede under en lang række forskellige aliasser og i lang række forskellige grupper og kanaler på beskeds-tjenesten Telegram, i en periode på halvandet år op til anholdelsen, har delt højreekstremistisk propagandamateriale, med det formål at fremme "virksomheden for terrorsammenslutningen Terrorgram" på Telegram. Delingerne er sket mere end 1000 gange, mener politiet altså.

Sigtelsen handler for eksempel om, at sigtede den 21. februar 2024, i en af sine egne Telegramgrupper, delte et brev fra grundlæggeren af den amerikanske nazistiske terrororganisation

i Straffeloven §114e

Med fængsel indtil 8 år straffes den, som i øvrigt fremmer virksomheden for en person, en gruppe eller en sammenslutning, der begår eller har til hensigt at begå handlinger omfattet af §§ 114, 114 a, 114 b, 114 c eller 114 d. Er den pågældende tilsluttet en væbnet styrke, kan straffen

stige til fængsel indtil 12 år eller under særligt skærpende omstændigheder til fængsel indtil 16 år. Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor den pågældende har deltaget i kamphandlinger.

Atomwaffen Division, Brandon Russell. Brevet gav ifølge sigtelsen opfordringer til hvordan Terrorgram-medlemmer bør leve og bo.

Et andet eksempel fra sigtelsen stammer fra 4. juni 2024, hvor den sigtede

skulle have indtalt en lydfil, som han sendt i en af sine egne Telegramgrupper. Her siger han blandt andet: "Hey, Whats up Terrorgram", fulgt op af: "Don't get fucking killed. Be the one that looks like a person that can kill. Fuck these fucking anti-whites" samt "These people should fucking fear you".

Et par måneder senere deler den sigtede, som følge af anholdelser af flere Terrorgram-medlemmer i USA, en lydfil, hvor han opfordrer andre medlemmer af Terrorgram til at "udvise sikkerhedsbevidsthed".

Derudover fremgår det af sigtelsen, at den sigtede i en række tilfælde har delt

opslag om "white terror", "terrorister", "linksamlinger" samt fremmet propaganda og symbolik fra Terrorgram. Som det sidste har han, ifølge sigtelsen, administreret en række telegramgrupper og dermed muliggjort, at "højreekstremistisk propagandamateriale er behandlet, videresendt og udbredt i kanaler og grupper på telegram".

Forbindelse til Paludan

Ekstra Bladet fortalte i forbindelse med fængslingen, blandt andet på baggrund af research fra Redox, at den anholdte har tilknytning til Stram Kurs-stifteren Rasmus Paludan.

"Han er dukket op to gange i forbindelse med kommunalvalget i 2017, hvor jeg har været ude for at uddele pjecer. Og det kan jeg jo ikke gøre så meget ved. Hvis det var en demonstration, kunne jeg have bedt politiet om at udelukke ham. Men da det ikke var en demonstration, var jeg ikke bemægtiget til at gøre noget som helst," sagde Paludan til Ekstra Bladet i den forbindelse.

Redox har i længere tid været opmærksom på manden.

Udover at være aktiv i Rasmus Paludans valgkamp ved kommunalvalget i 2017 har han været aktiv i forskellige alt-right-bevægelser. Derudover har han altså også drevet en række grupper på beskedtjenesten Telegram, som han nu er blevet sigtet for.

Læs Redox' artikel fra 2023 om Telegram-radikalisering.

Fængslet

På baggrund af sagens karakter, og fordi retten mente, at der kunne være grund til at tro, at den sigtede på fri fod kunne vanskeliggøre den videre efterforskning, besluttede retten, at den sigtede skulle varetægtsfængsles i fire uger. Siden da er fængslingen flere gange blevet forlænget. Der er endnu ikke berammet hovedforhandling i sagen.

Redox følger naturligvis sagen tæt.

” Hey, whats up Terrorgram

ORDBOG

Militant accelerationisme

Militant accelerationisme er en højreekstremistisk ideologi, der sigter mod at fremskynde nedbruddet af liberale og kapitalistiske samfund samt deres demokratier. Tilhængerne søger at fremprovokere reaktioner fra myndighederne ved at puste til eksisterende konflikter i samfundet, enten ved at manipulere den offentlige diskurs eller bruge terrorisme. Fænomenet er internationalt og ofte organiseret i løse

digitale netværk. Siden midten af 2010'erne har militant accelerationisme især været observeret på Telegram, der ikke regelmæssigt sletter ekstremistisk indhold ligesom større platforme gør. Det har også spredt sig på "chan" imageboards som 4Chan. I 2019 delte den højreekstremistiske Christchurch-terrorist sine idéer om militant accelerationisme på en "chan"-platform.

A Squires Trial og Zero Tolerance

Bøgerne A Squires Trial og Zero Tolerance er inspireret af Siege-antologien og militant accelerationisme, skrevet af den russiske højreekstremist Alisher Mukhitdinov (alias Alexander Slavros). Begge bøger er udbredt blandt militante højreekstremister. A Squires Trial (2015) er en samtalebog, hvor en fascistisk karakter diskuterer magtovertagelse, vold mod indvandrere og ødelæggelse af flygtningeskibe, alt for at fremme et kollaps af den nuværende orden og indføre

fascisme. Zero Tolerance (2017) er Slavros' opfølger og argumenterer for, at kun en total fascistisk terrorkrig kan bringe fascismen til magten. Bogen opfordrer til at myrde alle, der ikke støtter den fascistiske verdensorden og kritiserer moderate højreekstremister som "racist-liberals." Titlen refererer til en nazistisk talemåde om nul tolerance for modstandere.

Imageboards

Imageboards er en type internetforum, hvor man poster billeder og diskuterer dem. 4chan, 8chan og 8kun er alle en form for imageboards, der var populære blandt den yderste højrefløj i 10'erne. Det er et format, der lægger op til at brugerne i høj grad er anonyme. 4chan blev oprettet af en amerikansk teenager i 2003 og har sit navn fra japansk animekultur, da hans intention var at skabe et engelsksproget fansite for manga og anime.

Forummet bredte sig dog hurtigt ud til at omfavne mange forskellige former for internetkultur, og på grund af den hurtige anonyme form og manglende moderation, blev 4chan en art propagandacentral for den yderste højrefløj, hvor der blevet produceret memes, mobiliseret internettroldhære og diskuteret strategier for at få sine ideer ind i mainstreamkulturen.

Siege

Bogen Siege er en antologi af essays skrevet af den amerikanske naziveteran Jason Mason. I sine essays, der beskriver højreekstremistisk terror, argumenterer Mason for, at en nazistisk magtovertagelse kræver en total opløsning af det amerikanske demokrati gennem racistisk terror. Bogen blev udgivet i 1992, men Masons essays blev allerede offentliggjort i 1980'erne i nyhedsbreve fra den militante nazigruppe National Socialist Liberation Front. Mason kritiserede den nazistiske bevægelse og opfordrede til en hvid revolution gennem terroristiske metoder og undergrundsorganisationer. I 2022 blev han kaldt "Godfather of Fascist Terror" af mediet Fair Observer. Bogen er blevet genudgivet flere gange og har dannet grundlag for Siege Culture, en militant nazistisk ideologi og kultur.

The Turner Diaries

The Turner Diaries er en roman skrevet af den nynazistiske leder William Luther Pierce, udgivet under pseudonymet Andrew Macdonald i 1978. Pierce var tidligere medlem af The American Nazi Party og grundlagde senere The National Alliance, som opfordrede til folkedrab på jøder og minoritetsgrupper. Bogen, skrevet som en dagbog, beskriver hovedpersonen Earl Turners oprør mod USA's regering og hans voldelige angreb for at fremme en etnisk homogen, hvid nation og en fascistisk revolution. The Turner Diaries var en central inspirationskilde for nazistisk terror i 1990'erne og blev spredt af grupper som Blood & Honour. Bogen er blevet anerkendt som en inspiration for terrorangreb som Oklahoma City-bombningen i 1995, hvor 168 mennesker blev dræbt. FBI har kaldt den "det racistiske højres bibel". Bogen deles i dag på Telegram og andre sociale medier.

Terrorgram

Terrorgram er et uformelt højreekstremistisk netværk, der primært opererer på Telegram. Netværket samler nazistiske kanaler, som fremmer militant accelerationisme og opfordrer til racistisk vold mod personer, autoriteter og institutioner, der ikke passer ind i det nazistiske verdensbillede. En af de kendte grupper, der anvender Terrorgram, er den militante nazioorganisation Atomwaffen Division. Forløberen for Terrorgram, Iron March, var et webforum for militante højreekstremister med 1200 brugere, inden det blev lukket i 2017. Mange af Iron Marchs brugere flyttede videre til Telegram og tog del i Terrorgram-netværket. Terrorgram og tre nøglefigurer i netværket blev i januar 2025 stemplet som terrorister af det amerikanske udenrigsministerium.

Siege Culture

Siege Culture anses som den mest ekstreme fortolkning af fascisme og nazisme. Den bygger på Jason Masons skrifter, der blev udgivet i 1992 under titlen Siege. Siege-kulturen er antidemokratisk, anti-oplysning og radikal racistisk, med et verdenssyn, der placerer hvide ariere øverst i et racehierarki. Tilhængerne modarbejder mindretal, såsom ikke-hvide, ikke-heteroseksuelle, og jøder, samt politiske systemer, der modarbejder ariske interesser. Indenfor Siege-kulturen ses fascisme som en højere visdom og et naturligt stadium for samfundet, hvor hvide ariere skal dominere. Kompromis er utænkeligt, da det ville svække det politiske mål. Siege-kulturen ser sig selv som en revolutionær avantgarde og er kritisk overfor andre på højrefløjen. Tilhængerne ser samfundets sammenbrud som uundgåeligt og nødvendigt for at skabe en ny stat med hvide ariere i spidsen.

Økofascisme

Økofascisme er en højreekstremistisk ideologi, der kombinerer økologi med fascismens taktikker. Den har rødder i "deep ecology", som ser overbefolkning som årsag til miljøproblemer, da det fører til ødelæggelse af naturen. Økofascister går ind for radikal miljøpolitik, herunder befolkningskontrol og eugenik for at styre, hvilke mennesker der bor hvor. Målet er at bevare naturen og skabe et harmonisk samfund uden "uønskede" elementer. Økofascister ønsker en autoritær stat, der kan gennemtvunge disse mål, og afviser det multikulturelle samfund, som de mener skaber konflikter om "landet". De mener, det er rigtigt at afvise migration og tvangsfjerne mennesker, der er placeret det "forkerte" sted. Økofascisterne afviser også modernisering og industrialisering pga. den skadelige effekter på miljøet.

Den første terrordømte nazist i Danmark

For nylig afsagde Højesteret den endelige dom i en ganske unik sag, hvor en ung nazist blev idømt fem års fængsel for at fremme en terrororganisation. Den dømte selv nægtede sig skyldig.

Holbæk Byret, 14. marts 2023. Nikolas Thomsen, der tidligere hed Nikolas Børge Dehn Thomsen, er iført et mørkt jakkesæt og lys skjorte. Han har mørkeblond hår, er omkring 180 centimeter høj og spinkel af bygning. Det er slående hvor ung han ser ud. Fødselsdatoen afslører, at han blot er 16 år gammel. Nu står han tiltalt for en lang række overtrædelser af terrorparagrafferne i straffeloven. Anklagemyndigheden mener nemlig, at han har bidraget til at opbygge den internationale naziterrororganisation Feuerkrieg Division. Det er den dømte selv uenig i.

Efterforskningen blev indledt i marts 2022, da Midt- og Vestsjællands Politi fik en henvendelse fra en kilde, der oplyste, at tiltalte havde planer om at gennemføre et skyderi mod en børnehave i sit lokalområde. Det fik politiet til at gennemføre en ransagning og sigte den dengang 15-årige Nikolas Thomsen for trusler. Sigtelsen frafaldt senere, fordi truslen, ifølge anklageren i byretten, ikke var konkretiseret og iøvrigt var fremsat i et lukket forum.

Under ransagningen af Nikolas Thomsens værelse i forældrenes hus på Vestsjælland, fandt politiet en lang række genstande af interesse. Det var blandt andet en tysk camouflajjakke, to ammunitionskasser, et rødt naziflag med et sort hagekors i en hvid cirkel, naziarmbind, tre dødningehovedmasker, Adolf Hitlers bog

Mein Kampf, bogen "Industrial Society and Its Future" af Una-bomberen Ted Kaczynski, tre knive samt et Feuerkrieg Division-flag. Flaget blev dog ikke beslaglagt i første omgang. Efter ransagningen blev Nikolas Thomsen løsladt.

Anholdt med klassekammerat

Han var dog ikke på fri fod længe. Politiets Efterretningstjeneste kontaktede nemlig Midt- og Vestsjællands Politi, fordi de havde modtaget en henvendelse, der oprindeligt var sendt til politiet i Estland og til FBI. Tippet var sendt fra emailadressen vihjeandja@protonmail.com, som Redox har forsøgt at kontakte uden held. "Vihjeandja" betyder "tipper" eller "informant" på estisk, hvorfor det er nærliggende at tænke, at den oprindelige kilde er fra Estland.

Tippet handler om en lukket gruppe på en beskedplatform. Den hedder 'Cooking group', og her var Nikolas Thomsen et af ti medlemmer. Derfor blev han anholdt igen fem uger efter den første anholdelse, denne gang sammen med sin klassekammerat S.R.P. De blev begge fremstillet i grundlovsforhør, men kun S.R.P. blev løsladt. Han var i første omgang sigtet for at lade sig hverve til Feuerkrieg Division, men sigtelsen blev senere frafaldet.

Da sagen indledes i byretten i Holbæk, præsenterer anklageren hvad der ligger til grund for de alvorlige anklager.

” I have become a nazi and are now about to join a nazi terrorgroup white power

Under sin forelæggelse fortæller anklageren, at der på en computer fundet hos den tiltalte findes en mappe kaldet "The forbidden library". Den indeholder 442 filer med links, diverse pdf-filer, videoer, billeder, alt sammen med terror eller ekstremisme-relateret materiale. En stor del handler om højreradikale idéer, men der er også en omfattende mængde materiale om ISIS og lignende radikale islamistiske terrorgrupper. ISIS-materialet dækker blandt andet over videoer med halshugninger og børn, der deltager i henrettelser i IS-områder.

Under fremlæggelsen ser Nikolas Thomsen ud til at være utilpas. Hans krop sitrer og ryster, mens anklageren præsenterer de mange fund.

Et af de fund, der er direkte relateret til Feuerkrieg Division (FKD), er et billede med trusler mod en britisk politibetjent, der var involveret i sagen mod Luca Benincasa, et walisisk medlem af Feuerkrieg Division. Han blev i januar 2023 idømt fem år og syv måneders fængsel for overtrædelse af den britiske terrorlovgivning. Oveni det fik han otte måneders fængsel for besiddelse af børnepornografi.

Truslen mod betjenten var underskrevet 'FKD'.

Et andet Feuerkrieg Division-relateret fund er en fil kaldet 'The FKD Handbook', som det senere skal vise sig, at den tiltalte Nikolas Thomsen har været med til at udarbejde. Den indeholder blandt andet afsnit som 'Be the terror machine'.

Desuden fremviste anklageren fotodokumentation for, at den tiltalte havde poseret med dolk med et 16 centimeter langt blad: På et af billederne heiler han, mens han var iført naziarmbind.

Politiet fandt også den tiltaltes dagbog fra perioden 2015 til 2022. Under forelæggelsen læste anklageren en række passager op. En af dem lyder sådan her:

"I have become a nazi and are now about to join a nazi terrorgroup white power (..)

I got accepted in to the group I'm now a part of (...) I have been reading Mein Kampf and have been correcting tons of files with bombs (...) I have come to the realization that there are no other way (...) We must use terrorism."

Nikolas Thomsen nægtede sig skyldig i anklagerne.

På de næste sider kan du læse hvad sagens forskellige parter forklarede i byretten. De enkelte bokse er skrevet på baggrund af Redox' egne noter fra at have overværet retsmøderne, samt på rets- og dombøgerne som Redox' har fået aktindsigt i via domstolene. På tidslinjen kan du se sagens forløb fra start til slut.

VIDNEFORKLARINGER

NIKOLAS THOMSEN

Til at starte med fortæller Nikolas Thomsen om sit liv før han blev anholdt og varetægtsfængslet. Han gik i folkeskole og til svømning og spillede meget computerspil, blandt andet Roblox, Call of Duty og Counter-Strike: Global Offensive. Igennem spillene møder han andre spillere, som han chatter og voicechatter med, hovedsaglig på platformen Discord. Han siger, at han har flest venner på nettet, men også 'en lille håndfuld' på skolen. Under corona-perioden begyndte han at interessere sig for nazismen, fortæller han.

Anklageren spørger hvorfor Nikolas Thomsen havde flag og armbind: "Mest for lol", svarer han. Altså: Fordi det er sjovt.

Han forklarer, at han har læst dele af Hitlers bog Mein Kampf og set Netflix-serien om Una-bomberen Ted Kaczynski.

Derefter spørger anklageren til tiltaltes kendskab til Feuerkrieg Division, den organisation han er tiltalt for at tilslutte sig.

Nikolas Thomsen forklarer, at han har læst om den 13-årige dreng fra Estland, der angiveligt stod i spidsen for oprettelsen af Feuerkrieg Division (FKD). Han forklarer desuden, at han inden sin tilslutning til FKD kun interesserede sig for højreekstremisme på grund af chokeffekten.

Han forklarer, at han ikke selv anså FKD for en terrorgruppe, og at når han søgte på det, fandt han ikke noget. Han kan huske, at kun én i gruppen blev anholdt. Det er Luca Benincasa som nævnt tidligere i artiklen. Luca Benincasa var en del af samme chatgruppe som Nikolas Thomsen. Anholdelsen vakte vrede i gruppen og de andre ville lave en tale om det og have tiltalte til at stå for det, men med egne ord blev han ved med at udskyde. Han mener selv, at der var tale om, at han blev udsat for en test. Nikolas Thomsen endte med at indtale en tale på engelsk med brug af en stemmeforvrænger.

Den lød nogenlunde sådan her:

"Hej hvide brødre, dette er en besked fra Feuerkrieg Division. Et medlem af FKD er blevet anholdt i Storbritannien. Denne aggressionshandling fra myndighederne i Storbritannien vil ikke gå ubemærket hen. Denne fjollede handling vil ikke stoppe eller forhindre vores mission.

Vi kæmper for den rigtige sag og har accelereret kampen mod Storbritannien til et toppunkt.

I tror måske at I har vundet, men I har tændt frihedskampen. Til alle jøder i Storbritannien vil vi opfordre jer til at sove med øjnene åbne. Dommedag vil snart vise sig for jer.

Og den dommer, som skal dømme vores kammerat, har en hjemmearchiv og en familie. Snart er du uden nogen af dem. Og til vores kammerat Luca, må Gud velsigne dig. Sieg heil."

De diskuterer også at lave en videoinspilning af talen, hvor Nikolas Thomsen skulle optræde maskeret i sin egen have eller kælder, ligesom gruppen diskuterer at true medierne med at bombe dem, hvis ikke talen bliver offentliggjort.

"Når man er på internettet, tænker man ikke over det man skriver. Det er internettet, det er ikke virkelighed," siger Nikolas Thomsen.

Han erkender, at han godt vidste, at FKD var på terrorlisten i Storbritannien, men siger at "det er som to forskellige verdener".

I løbet af retssagen fremlægger anklageren en lang række kopier af chats, som Nikolas Thomsen har haft om nazisme, terror og Feuerkrieg Division. Han forsvarer sig med, at han ikke mente det seriøst, og at der var tale om jokes. Ordet 'joke' optræder 18 gange i dombogens gengivelse af Nikolas Thomsens forklaring fra byretten. Her refereres han også for at sige:

"Han synes, at tiltalen mod ham er ærgerlig. Det hele er sat i en forkert kontekst og gjort til mere, end det egentligt er."

NIKOLAS THOMSSENS MOR

Det første vidne i sagen er tiltaltes mor. Hun afgiver forklaring om kniven, som han poserer med. Hun medbringer en kvittering fra den netbutik, hvor den er købt af hende selv,

og forklarer, at den er brugt til at bygge shelter og snitte i træ, men at tiltalte på et tidspunkt har ryddet op udenfor og taget kniven med ind på sit værelse. Hun vidste dog ikke,

at han brugte den til at posere på flere af de billeder, som politiet senere har fundet på Nikolas Thomsens computer.

FORSKEREN

Maik Fielitz er forsker og medforfatter til rapporten: "It's not funny anymore. Far-right extremists' use of humor", der er skrevet for Radicalisation Awareness Network og udgivet af Europa-Kommissionen. Han skal vidne om digital kultur, kommunikation, humor og memes i forbindelse med radikalisering på den yderste højrefløj.

"Humor er generelt et vigtigt middel i en hvilken som helst politisk kontekst," siger han.

"Den humor jeg har beskæftiget mig med har en identitets-skabende funktion, da den har en funktion til at adskille en gruppe fra mainstream. Typisk er det nedladende humor over for andre grupper, f.eks. viser de jøder der lider, og det morer de sig over. Humoren virker

meget afstumpet. Humoren kan bruges til at gøre vold acceptabel. Hvis der er sket et terrorangreb morer de sig over ofrene," forklarer han.

I Feuerkrieg Division bruger man f.eks. memes med stereotypiske fremstillinger af jøder og man ser dem blive skudt, samtidig med at man sætter det i en morsom kontekst, siger forskeren.

KLASSEKAMMERATEN

S.R.P., der til at starte med også selv var sigtet i sagen, afgiver forklaring som vidne. Han fortæller, at Nikolas Thomsen introducerede ham til Telegram, og at han selv kaldte sig 'White Power' og 'Ghost Black'.

I retsbogen er hans forklaring gengivet:

"Han ville gerne ind i Feuerkrieg Division, fordi han

søgte nye fællesskaber, da han havde fået en skade og derfor ikke længere kunne spille håndbold. Han vidste ikke så meget om Feuerkrieg Division, da han udfyldte ansøgningskemaet. Det var tiltalte, der fortalte ham, hvad han skulle skrive i ansøgningskemaet. Han har ikke læst nogen af de bøger, der er remset op i ansøgningskemaet. Det var

tiltalte, der i ansøgningen angav, hvilke bøger vidnet havde læst. Det var også tiltalte, der skrev, at vidnet havde lidt erfaring med skydevåben, hvilket han ikke har. Han mener, at det var tiltalte, der skrev det med, at jøderne skulle slås ihjel. Det er ikke et udtryk for et reelt ønske hos vidnet. Han tænkte ikke klart i den periode.

CTA-MEDARBEJDEREN

En anonym PET-medarbejder fra Center for Terroranalyse (CTA) vidner i sagen.

CTA er et 'fusionscenter' med medarbejdere fra PET, FE, Udenrigsministeriet og Beredskabsstyrelsen. "En strategisk analyseenhed," kalder PET-medarbejderen det.

PET-medarbejderen fortæller om terrortruslen fra det yderste højre og oplister en række angreb i både USA, New Zealand og Vesteuropa de senere år. Fælles for dem er, at gerningsmanden er radikaliseret online.

Om Feuerkrieg Division fortæller PET-medarbejderen, at det er en sammenslutning, der, ligesom forløberer Atomwaffen Division, handler om Siege-kulturen og udspringer af blandt andet IronMarch-forummet. [NOTE: Du kan læse om Siege-kultur i ordforklaringen på side 9.

Det adskiller sig fra klassisk højreekstremisme med demonstrationer, bannere og aktioner, fordi det ifølge Siege er naivt at tro, at det virker. I stedet skal man nedbryde samfundet og starte en racekrig, for derefter at skabe et nyt samfund med etnisk hvide stater, forklarer PET-analytikeren.

Samfundsnedbruddet skal ske ved hjælp af terror, det er dér accelerationismen kommer ind i billedet. Det er for at undgå 'white genocide' (et højreekstremt begreb, der handler om udryddelsen af hvide mennesker) – man er nødt til at føre racekrigen, mens hvide stadig er i overtal i Europa. Terrorangrebene skal udføres af enmandshære, forklarer analytikeren.

Analytikeren siger, at medlemmerne skal handle på egen hånd i stedet for at afvente ordrer. De skal angribe mål, som de selv vælger, lyder det.

Han fortæller, at Feuerkrieg Division primært er en virtuel organisation, hvor

kommunikation foregår i lukkede, krypterede rum online, hvor der deles alt fra bombemanualer til nazi-memes. Ofte kender medlemmerne ikke hinandens rigtige identiteter, kun online-aliaser.

Ifølge PET-medarbejderen sker rekrutteringen igennem en 'tragt', hvor sympatisører via åbne kanaler eksponeres for ekstremistiske materialer og derfra kanaliseres videre til lukkede rum. FKD blev ifølge ham stiftet i 2018 og har celler rundt omkring, blandt andet i Storbritannien, hvor de kom på terrorlisten i 2020. I andre lande er lignende grupper som The Base, Atomwaffen Division og Sonnenkrieg Division samt ideologen bag siege-kulturen, James Mason, også på terrorlisterne. Analytikeren vurderer, at FKD har under 100 medlemmer på verdensplan.

Han kommer også ind på dét, han kalder en pragmatisk hybridisering, hvor personer fra naziterrorgrupper som FKD interesserer sig for propaganda fra blandt andet ISIS og Al Qaeda. "Man er interesseret i modpartens modus, man låner og er fascineret af hinandens midler. Siege er dybt fascineret af ekstrem vold," lyder det.

I landsretten supplerede CTA-medarbejderen sin forklaring med følgende:

"Den norske efterretningstjeneste har i februar 2024 oplyst, at der det seneste år er afværget 10 terrorangreb fra meget unge højreekstremister. De var alle radikaliseret online. Der var tale om sårbare unge, hvor det hele var startet med humor og leg, og hvor det endte med en samtale om terrorangreb."

EUROPOL-VIDNET

En flamsktalende Europol-betjent, der arbejder med antiterrorisme.

Han har speciale i accelerati- onisme. Han forklarer, at der i alt har været et ti-tal sager, blandt andet en 13-årig estisk dreng, der gik under navnet 'The Commander' internt i Feuerkrieg Division. Der har også været anholdelser i England, Slovakiet og Holland, ligesom der har været et mislykket bombeattentat i Litauen.

Europol-betjenten forklarer, at Feuerkrieg Division er et globalt netværk, der eksisterer online. Før anholdelserne var FKD omkring 30 medlemmer i aldersspændet 13-25. Medlemmerne ansøres til angreb

ved at udveksle tanker og snakke om allerede kendte terrorister. De snakker om hvordan man kan lave eksplosiver, at man kan 3D-printe våben og hvordan man bruger dem.

De taler meget ned om forskellige minoritetsgrupper, de er antimuslimere, anti-LGBT og anti-multikulturelle. De forherliger kendte terrorister. De ser op til dem og vil gerne være ligesom dem.

Ligesom CTA-medarbejderen forklarer han, at nye medlemmer rekrutteres fra åbne grupper til lukkede grupper, og at når de bliver plukket på den måde,

så er de allerede radikaliseret. Han forklarer at rekruttering især foregår i gamermiljøer på nettet, og at der f.eks. i spillet Minecraft er bygget en moské, der kan bruges til at 'øve angreb' - reelt ved at genopføre terrorangrebet i Christchurch.

Han forklarer, at kommunikationsstilen i høj grad gør brug af memes, ofte med meget racistiske udtryk og gerne med fotos af Adolf Hitler.

Europol-medarbejderen taler desuden om Terrorgram, der er terrorrelaterede kanaler på Telegram. Det kan du læse mere om i ordforklaringen på side 9.

KLASSELÆREREN

Nikolas Thomsens klasselærer forklarede ifølge retsbogen, at "Tiltalte kom nogle gange med racistiske bemærkninger og gav udtryk for outrerede holdninger i klassen for at få opmærksomhed. Der var også andre i klassen, der kunne sige upassende ting. Tiltalte og en anden klassekammerat brugte på et tidspunkt et nazi-flag og et sydstatsflag som profilbillede på Teams. Det var vist nok under corona-nedlukningen. Han mener ikke, at

de havde tema om det på det tidspunkt. Vidnet kontaktede straks de pågældendes forældre, og profilbilledet blev herefter ændret."

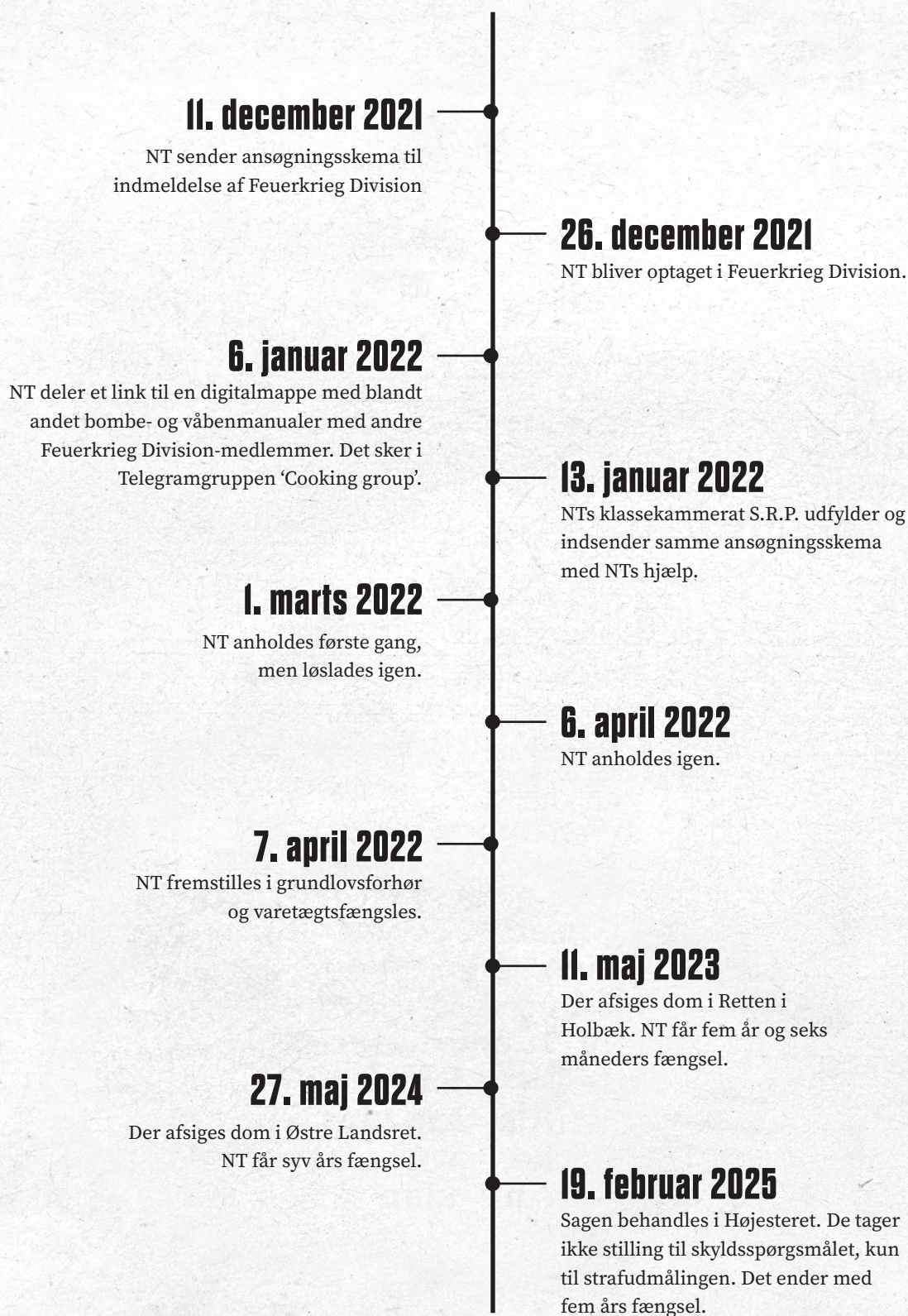
Af retsbogen fremgår det også: "Vidnet var til møde med SSP og politiet efter tiltaltes første anholdelse, hvor de talte om trusselsvurdering af tiltalte, og hvad tiltalte var sigtet for. Vidnet oplyste, at de forinden anholdelsen havde haft et tema om den amerikanske forfatnings second amendment om retten til at bære våben i klassen, hvorunder de også talte om

skoleskyderier. Vidnet bemærkede under mødet, at det, som tiltalte var blevet anholdt for, mindede om det emne, som de lige havde haft. Tiltalte kunne komme med racistiske og provokerende bemærkninger."

Samt: "Tiltalte havde været en del af en drengegruppe på fire, der spillede og nørde- de meget. To af drengene flyttede, hvorefter de to tilbageværende isolerede sig lidt socialt. Tiltalte søgte derfor opmærksomhed på en anden måde for at få en reaktion fra ham eller fra klassekammeraterne."

Tidslinje

Den dømte Nikolas Thomsen er i tidslinjen forkortet til NT.

NIKOLAS
Thomsen:

Ekstremt online

Hvordan er den nye højreradikale terrorisme påvirket af at foregå i en digital tidsalder?

Af Maia Kahlke Lorenzen (Cybernauterne)

Da en norsk mand udførte sit terrorangreb på Utøya i 2011 fulgte jeg rædselsslagen med i nyhedsopdateringerne på Facebook fra min smartphone. Først de klassiske spekulationer om, at der var tale om jihadistisk terror. Så gik det langsomt op for både nyhedsmedierne og os, der fulgte med, at der var tale om et højreradikalt terrorangreb – et af de mest omfattende i nyere tid.

Otte år senere behøvede man ikke vente på nyhedsmedierne. En terrorist i New Zealand havde anskaffet sig et GoPro-kamera og livestreamede direkte til Facebook, mens han skød og dræbte 51 mennesker i Al Noord-moskéen og Linwood islamisk center, begge i Christchurch, New Zealand.

Den norske gerningsmand måtte i 2011 nøjes med at drømme om at filme henrettelsen af den norske politiker Gro Harlem Brundtland og derefter uploade det på YouTube. Otte år senere betød den teknologiske udvikling, at man nu kunne logge på verdens største sociale medier og se terror live.

Modsat nordmanden, der mailede sit manifest ud til 8.000 mailadresser han

havde indsamlet op til sit angreb, spredte newzealænderen sit manifest “Den Store Udskiftning” gennem 8chan, og havde designet det tilstrækkeligt kort og spækket med velkendte internetreferencer, til at det lynhurtigt spredte sig online og blev oversat til adskillige sprog.

Angrebet i Christchurch inspirerede også en lang række andre unge højreradikale mænd til at gå i gerningsmandens fodspor de følgende år; Til at lave manifeste med deres begrundelser og poste dem på online fora, der sympatiserede med deres ideologi og var klar til at hjælpe med spredningen, til at forsøge at livestream og på andre måder sprede deres angreb online, udenom nyhedsmediernes vinkling og kontrol.

Christchurch-angrebet blev opskriften på, hvordan højreradikale terrorister kunne bruge sociale medier og moderne kommunikationsteknologi som værktøjer til at udøve kontrol med narrativet om deres accelerationistiske terrorangreb, så de tjente deres propagandistiske formål; at få angriberens politiske mål på dagsordenen i mainstream debatten og at inspirere andre til at foretage lignende angreb..

Copycats og Lone wolfs

Da en 27-årig tysker i oktober 2019 forsøgte at lave et Christchurch-inspireret angreb i Halle, Tyskland, kom jeg op at skændes med en dansk journalist på Twitter omkring motivet. Journalisten mente ikke gerningsmanden var højreradikal, men en “ensom incel type”, fordi han tilsyneladende ikke var organiseret i en formaliseret højreradikal organisation.

Tyskeren var den seneste i en række af unge, hvide mænd der – tydeligt inspireret af Christchurch-gerningsmandens ideologi og metode – begik terrorangreb i USA og Europa i løbet af 2019. En angrebsrække, der er fortsat i de efterfølgende år.

Min daværende kollega Kevin Shakir og jeg kaldte dem imageboard-terrorister i en artikel fra 2020 på grund af deres forkærlighed for og referencer til internetfora som 4chan og 8chan.

” Han erklærer sig selv som en fiasko, da hans 3D-printede pistol ikke virker

Maia Kahlke Lorentzen

Maia Kahlke Lorentzen har en baggrund i medievidenskab og er medstifter af foreningen Cybernauterne. Hun researcher og analyserer online hadfællesskaber som manosfæren, konspirationsteoretikere og anti-genderbevægelsen samt den yderste

højrefløj. Derudover underviser hun i digitalt selvforsvar og modstandsstrategier for folk, der oplever online had og chikane, ligesom hun er ekspert i non-profit brugerbevægelserne sociale medier. Hun er vært på podcasten Cybernormer og Onde Kvinder.

Da en amerikansk terrorist angreb et Walmart-supermarked i El Paso og dræbte 23 mennesker postede han før angrebet sit manifest på 8chan, hvor der blandt andet stod at han ville stoppe "the hispanic invasion of Texas". En anden gerningsmand postede sit manifest, hvor han anklagede jøder for at ville ødelægge den hvide race, på 8chan, kort inden han gik ind i Poweay-synagogen i Californien med en riffel og dræbte en kvinde og sårede tre andre.

Holdt op imod disse to angreb, klarede den føromtalte tysker sit angreb dårligt. På hans livestream kan man høre ham næsten hulkende erklære sig selv en fiasko, da hans 3d-printede pistol ikke virker, og det ikke lykkes ham at få adgang til den synagoge han håbede at angribe. Han ender med at dræbe to forbipasserende istedet.

Tyskeren lignede måske på overfladen en lone wolf - han planlagde og udførte angrebet alene. Og alligevel er han hele tiden i dialog mens han gør det. På livestreamen taler han konstant til sit publikum på imageboardsene. Og brugerne her er nådesløse i deres diskussion, som foregår simultant med angrebet, hvor de

tværer gerningsmanden ud og laver memes om hvordan han er en fiasko. En virgin, altså en modsat de andre terrorister, der var chads - seje, stærke mænd.

De andre af Christchurch-angriberens copycats bliver til gengæld helgenkåret i memeformat på 8chan, 8kun og de forskellige andre underfora, der springer op i perioden, fordi det er blevet offentligt kendt, at højreradikale terrorister deler materiale på dem.

De tilsyneladende ensomme ulve har ikke en velorganiseret terrorcelle omkring sig. Men de har et parasocialt digitalt univers med ligesindede, hvor der deles tidligere terroristers manifeste, litteratur, memes og opfordringer til vold.

Terroristerne fandyrkes og udråbes bogstavelig talt til som helgener. Det samme sker på incel fora, hvor de incels, der tager kampen fra internettet ud i gaden, og rent faktisk dræber for deres ideologi, hyldes i sange, memes og videoer eller får andre angreb dedikeret til sig. I disse digitale miljøer fungerer det

sociale univers som inspiration og rekrutteringsagent, for dem der er dedikerede og voldsparate nok til at tage sagen i egen hånd, og omsætte de mange vrede shitposts til konkret handling.

Samtidig kommer det også frem efter angreb, eller når efterretningstjenester lykkes med at opsnappe og forhindre angreb, at mere velorganiserede højreradikale grupper også er online, og forsøger at rekruttere unge og inspirere til accelerationistisk terror. Og ligesådan har terroristerne ofte forbindelser til eller været åbne støtter af mere formaliserede højreradikale netværk eller ideologer, som Christchurch-angriberen, der var i kontakt med Martin Sellner fra Identitær og fan af den hvide nationalist Blair Cotrell fra United Patriots Front i Australien. De "ensomme ulve" er altså på ingen måde alene.

The left can't meme

Da Christchurch-gerningsmanden annoncerede angrebet på 8chan, havde han et meget klart formål: “please do your part spreading my message, making memes and shitposting as you usually do.”

Det var heller ikke tilfældigt, at hans livestream lignede noget fra et first-person shooter computerspil. Det var et overlagt nik til det ekstremt online publikum på imageboardsene, der straks begyndte at sætte “kill counts” og andre visuelle elementer ind over screenshots fra livestreamen og sprede dem, fra 4chan og videre ud over internettet, hvor gamerglade unge mænd kunne samle dem op og grine af deres referencer, og dermed distancere sig fra den uhyggelige virkelighed, der var skjult bag ironiske meme referencer.

I hans manifest med titlen “Den store udskiftning” opfordrede han også læserne til at lave og sprede memes, fordi han mente at de havde “gjort mere for den etnonationalistiske bevægelse end noget manifest”.

Strategien om at tappe ind i internetkultur og formulere sin ideologi i memes, youtube essays og Twittertråde i stedet for ikke i lange taler og teoretiske manifeste, blev også anvendt af den amerikanske alt-right bevægelse til at mobilisere utilfredse unge hvide mænd politisk i årene op til Trumps første præsidentperiode.

De såkaldte meme-krige startede dog ikke i de højreradikale miljøer, men i computerspil-fankulturen helt tilbage i 2013. På det tidspunkt forsøgte forskellige kvindelige spiludviklere og feminister at sætte fokus på hvad de betragtede som sexistiske stereotyper i computerspil, og det var ikke populært blandt den overvejende mandlige fanbase af spil som Tomb Raider, at nogen satte spørgsmålstegn ved hvorfor Lara Croft behøvede udforske ruiner i hotpants. Nogen af dem begyndte at slå igen online, og det eksploderede til en online chikanekampagne der blev kendt som #Gamergate.

Youtubere, 4channere, reddit mods og twitter trolls slog sig sammen om at chikanere de kvinder i spilbranchen, som de mente forsøgte bringe deres politiske

korrekthed ind og ødelægge deres spil. De våbengjorde deres kendskab til teknologi til at jage de formastelige overløbere væk fra internettet. Der blev mobiliseret Twittertroldehære, lavet YouTube hade essays, sendt voldtægtstrusler, doxxet og swattet. Samtidig blev der produceret en lind strøm af memes og onlinediskurs. der overbeviste tilskuerne om, at ofrene selv var ude om det, fordi de var for sarte.

Gamergate gjorde en hel del internetkrigere store, som senere blev en del af alt right-bevægelsen. For eksempel den britiske youtuber Sargon of Akkad, bedre kendt som Carl Benjamin, der senere stillede op for UKIP i England.

” Gamergate var også en testkørsel af, hvordan man kan gøre sociale medier til våben

Den mest kendte gamergate troldehærfører er nok Milo Yiannopoulos, selvudnævnt troll og en af de helt store faktorer i at mobilisere internetkrigerne for Trump i 2015. I et interview med den konservative TV-vært Dave Rubin i 2016, forklarede han stolt sin strategi: At gamergate brugte kulturkrigen som mobiliseringsfaktor og overlagt tappede ind i diskussionen om computerspil, film, tv og musik, og mobilisere de fanbaser, der var rasende over det de så som “politiske korrekte” angreb på de universer, de havde kendt siden de var børn.

Det var grundstenene til den retorik om “wokeness der er gået for vidt”, som siden har bredt sig over hele verden, og i dag er en standard redaktionel linje hos flere danske nyhedsmedier.

Gamergate var også en testkørsel af, hvordan man kan gøre sociale medier til våben, bruge troldeaktikker, internetslang og memekultur til at lukke munden på sine politiske modstandere og sprede sine ideer ind i mainstream. Det blev samlet op af alt right-bevægelsen, og har siden spredt sig til Europa, herhjemme med Paludan som det mest åbenlyse eksempel.

De tidligere gamergatere, der siden blev en del af alt right bevægelsen, er også en eksemplificering af det, man betegner som The Alt Right Pipeline: Den rørledning, der fører seere fra tilsyneladende uskyldigt eller mainstream online forargelsesindhold og over i højreradikalt tankegods, et youtube essay ad gangen.

Bare for sjov

Mange af de memes og udtryk man ser selv politikere og større nyhedsmedier bruge i deres hverdag, har deres oprindelse i alt right eller manosphere fora. Det gælder ord som “chad”, “sigma” og de populære stregtegnede wojak memes. Selvom de er blevet optaget, genforhandlet og omfortolket af både venstrefløj og mainstream influencere, viser det hvordan den yderste højrefløj tidligt fik øjnene op for de sociale medier og de digitale subkulturers enorme propaganda og mobiliseringspotentiale. Som et af deres favoritudtryk lyder; the left can't meme.

At pakke højreradikal propaganda ind i ironi, slang og memes er en overlagt strategi. Det har en række fordele; budskaberne kodes, så de ikke umiddelbart kan aflæses for hvad de er. En strategi f.eks. nynazister har brugt længe, ved at anvende Tyr-runer eller talkoder som 1488 til at signalere deres politiske ideologi i et of-fentligt rum, digitalt eller fysisk, der ville reagere mere negativt på et svastika eller en plakat med teksten ‘Heil Hitler’.

Ofte approprieres eksisterende tegn, memes eller slang, som vi så det med OK-tegnet, der af 4chan blev udråbt til højreradikalt tegn som en del af en trollingaktion. Eller da Gigi D’agostinos eurodance hit “L’Amour toujours” blev et højreradikalt anthem i sommeren 2024, fordi en video hvor tyske unge skrælede med på sangen med ordene “udlændinge ud, tyskland er for tyskere” gik viralt.

Forskellige højreradikale influencere lagde sommerstemningsvideoer med sangen under op på deres sociale medier med en frydefuld blinkesmiley. IYKYK (If You Know, You Know). Hvis man ikke vidste bedre ligner det bare en nuttet video med et 90'er hit som underlægning.

Det er en anden af de helt store fordele ved de højreradikales brug af memes som propaganda; hvis det pludselig bliver alvor, er det selvfølgelig bare for sjov. Denne strategi er længe blevet påpeget af forskere og selv EU-kommissionen, som en overlagt metode fra det yderste højre. Humoren er både det, der lokker et bredere publikum til, den øger tolerancen for den vold og racisme, der er en kernedel af budskabet, og så friholder den også afsenderen fra ansvar. Det er jo bare for sjov.

Man så det også anvendt i forsvaret af den 17-årige dreng, der i maj 2024 fik stadfæstet sin dom for at lade sig hverve til den nynazistiske terrororganisation Feuerkrieg Division. Forsvaret argumenterede, at man ikke forstod den måde unge kommunikerede på i dag, og at den anklagede bare var interesseret i at skrive antisemitiske statements, organisere celler og hænge bannere for den voldelige terrororganisation op på sin væg, fordi det var grænsesøgende og sjovt.

Alt tech og free speech

4chan, 8chan er en del af et helt økosystem af alternative tech, der enten ikke har retningslinjer eller er specifikt designet til at huse hjemløse internetbrugere, der er for ekstreme til mainstream sociale medier. Man kalder dem Alt Tech. De begyndte at blive populære omkring 2015, hvor flere og flere højreorienterede indholdsskabere og debattører oplevede at blive smidt af YouTube, Twitter og Facebook.

Efterhånden som forskere og organisationer begynder at presse store techplatforme som YouTube og Twitter på deres moderation, og på at de tillod højreradikal og jihadistisk propaganda, oplevede flere af de store alt-right, alt-lite og beslægtede influenter fra konspiracismiljøer og manosfæren at få deres konto på mainstream sociale medier lukket.

Mange tog på Gab, Gettr og senere Trumps Truth Social istedet for Twitter, Parler istedet for Facebook, BitChute eller Odysee når de blev fjernet fra YouTube, Subscribstar og Goyfundme hvis de var nogle af dem som crowdfundingplatformene sagde pænt nej tak til.

Under det velkendte 'ytringsfrihed'-banner bød disse platforme ekstremister og deres propaganda velkomne.

Den russiske krypterede beskedapp Telegram, udviklet af de russiske Durov-brødre, er blevet særligt populær blandt neofascistiske og nynazistiske ekstremister, der brugte det til at distribuere propaganda, rekruttere medlemmer og mobilisere – i en sådan grad at disse netværk fik tilnavnet terrorgram. Den dømt danske teenager der tilsluttede sig Feuerkrieg, delte også bombemanualer og lignende på Telegram.

Vejen ind i Telegram-kanaler med konspiratorisk eller ekstremt indhold fungerer som en tragt. Som regel starter den på mainstream sociale medier, med konti der poster memes, romantiske billeder af gammeldags arkitektur eller livsstil og fitnessindhold. Ofte er der en hentydning til den bagvedliggende ideologi, med ord som tradition og fædreland i brugernavnet. Det så man f.eks. på kontoen Fædrelandssoldaten, der postede idylliske guldaldermalerier og historiske videoklip, der glorificerede det tabte historiske Danmark. Hoppede man ind på kontoens Telegramchat, blev man mødt

af antisemitiske memes og nynazistisk propaganda, delt af gruppens medlemmer, hvor nogen var ned til 16 år, som af dækket af Information i artikelserien om radikaliserings på teenageværelset.

Mine kolleger og jeg stødte også på gruppen i forbindelse med research af online antisemitisme på dansk Youtube. Lige under YouTube videoerne var der et link til Telegram-chatten. En bemærkede tørt at alt-right pipelinen i dette tilfælde var en faldlem.

Spørgsmålet er, hvad der kommer til at ske med dette økosystem, nu hvor de største sociale medier tilsyneladende slækker endnu mere på moderationen af ekstremt indhold. Elon Musk har lukket tidligere bandlyst nynazister tilbage på X og retweeter ofte højreradikale konspirationsteorier. Mark Zuckerberg meldte ud af de dropper faktacheck og kommer til at tillade mere hadtale. Med Silicon Valley CEOs, der har stemplet ind i Trump-æraen, er tiden måske løbet fra kryptofascistiske memes og strategisk designede pipelines fra mainstream internettet over til propagandacentralerne på internettets sidegader. I hvert fald i en amerikansk kontekst. Men siden de fleste af vores sociale medier endnu styres fra USA, kommer det sandsynligvis også til at bestyrke det yderste højre i Europa i troen på, at internettet er deres, og tiden hvor de måtte gemme sig bag humor og internetslang er forbi.

” Hvis man ikke vidste bedre ligner det bare en nuttet video med et 90'er hit som underlægning

Juli 2011

Angrebet på Utøya og bomben i Oslo. 77 personer, heriblandt mange børn og unge, bliver dræbt af den fascistiske gerningsmand.

Juni 2015

Nynazist skuddræber ni sorte amerikanere i en kirke i Charleston, USA. Gerningsmanden er en af de første i den bølge af højreradikale angreb, der fulgte de kommende ti år. Han er blevet nævnt som inspiration i manifest af flere senere naziterrorister.

Marts 2019

Højreradikal terrorist livestreamer sit angreb på deltagere i fredagsbønnen i to moskéer i Christchurch, New Zealand. Han myrder 51 mennesker.

April 2019

En dræbes og to såres, da en 19-årig højreradikal angriber en synagoge i Californien med skydevåben. Gerningsmanden har en måned tidligere forsøgt at anstifte en brand ved en moské.

August 2019

I El Paso i Texas skuddræber en 21-årig mand 23 mennesker, primært latinoer. Mange andre såres. Inden angrebet poster gerningsmanden et racistisk manifest online.

August 2019

En 21-årig nordmand dræber sin 17-årige søster, der var adopteret fra Kina. Derefter kører han til en nærliggende moské, bevæbnet med tre skydevåben fra faderens våbenskab. Han bliver dog overmandet af moskégængere, og kun en af dem såres. Hans forsøg på at livestream mislykkes, men han efterlader en besked om sine motiver på nettet.

Oktober 2019

To bliver dræbt og to såret, da en 27-årig nazist angriber en synagoge og en kebabrestaurant i Halle i Tyskland. Også han efterlader sig et manifest om sine motiver, hvori der blandt andet står: "Dræb så mange anti-hvide som muligt, jøder foretrakkes".

Februar 2020

Ni bliver dræbt og fem såret, da en højreekstremist angriber flere barer og en kiosk i Hanau i Tyskland. Han efterlod et racistisk manifest online.

Juni 2021

Højreradikal påkører en muslimsk familie med pakistanske rødder i Ontario, Canada. Fire familiemedlemmer bliver dræbt. Gerningsmanden efterlader et højreradikalt manifest.

Maj 2022

Ti sorte amerikanere myrdes, da en højreradikal terrorist skyder dem i et supermarked i Buffalo i USA. Hans manifest handler, som flere af de andre, om 'The Great Replacement'.

Oktober 2022

Skyderi ved LGBTQ-bar i Slovakiet. Tre døde. Gerningsmanden kobles til Terrorgram af amerikanske myndigheder.

November 2022

En pistolbevæbnet gerningsmand trænger ind på to forskellige uddannelsesinstitutioner i Aracruz i Brasilien. Han er iført camouflagetøj og en såkaldt skull mask, der ofte bruges af naziterrorister. Han dræber fire personer og sårer elleve. Gerningsmanden var tilknyttet Terrorgram-kanaler.

Februar 2023

To højreradikale, den ene medstifter af terrorgruppen Atomwaffen Division, bliver anholdt for planer om terrorangreb mod strømforsyningens infrastruktur i USA.

August 2023

I Jacksonville i USA skuddræber en højreradikal gerningsmand tre ofre, alle sorte amerikanere. På det ene af sine skydevåben havde han tegnet et hagekors. Hans manifest refererer til flere af de tidligere gerningsmænd.

Juli 2024

En ung amerikaner sigtes for at have instrueret en undercover agent i at lave sabotage mod en transformerstation i New Jersey. Gerningsmanden kobles til Terrorgram af amerikanske myndigheder.

August 2024

En teenager angriber fem personer uden for en café i Eskisehir i det nordvestlige Tyrkiet. Han er bevæbnet med to knive og en økse. Han livestreamer angrebet online og var blandt andet iført en skull mask. Gerningsmanden kobles til Terrorgram af amerikanske myndigheder. På den ene kniv havde han tegnet blandt andet et hagekors og et SS-symbol.

December 2024

En 15-årig pige skyder og dræber to personer på Abundant Life Christian School i Wisconsin i USA. Seks personer bliver såret. Gerningspersonen har forbindelse til sagen fra Antioch High School en måned senere samt til gerningsmanden fra Eskisehir.

Januar 2025

Skoleskyderi på Antioch High School i Nashville i USA. En bliver dræbt og to bliver såret, da gerningsmanden skyder med en semiautomatisk pistol. Gerningsmanden efterlader sig en række racistiske og antisemitiske skrivelser, ligesom han livestreamer angrebet. Han har forbindelse til gerningspersonen fra skyderiet i december 2024.

STATENS BLINDE ØJE

Brug og misbrug af begrebet terror

Når et angreb stemples som terrorisme, starter en helt særlig drejebog. Men hvad er terrorisme, og hvorfor er det kun visse angreb, der får stemplet? Her er en kritisk analyse af brugen af terrorbegrebet.

Den 4. februar 2023 var byen Örebro i Sverige et finde i alle danske mediers breaking news. Grunden var, at en 35-årig gerningsmand var gået ind på en skole og havde skudt og tilsyneladende på de elever der tilfældigt var til stede. 10 uskyldige personer blev dræbt i det værste enkeltmandsattentat i Sveriges historie. Som normen er ved disse angreb, gik spekulationer om gerningsmanden og motivet straks i gang. Det svenske politi gik hurtigt ud i offentligheden og meddelte, at de ikke formodede terror som årsag til massakren.

I det hele taget har politiet svært ved at finde frem til et motiv – i skrivende stund er der fortsat ikke meldt noget motiv ud – da gerningsmanden ikke var kendt fra tidligere, og angiveligt ikke havde efterladt sig et typisk manifest eller andre spor, som kunne pege i en bestemt retning.

To ting peger dog i retning af et racistisk motiv: De ofre, hvis identitet er offentlig kendt, har minoritetsetnisk

baggrund. Derudover kunne svenske TV4 få dage efter angrebet offentliggøre en video af, at der under skyderiet angiveligt blev råbt "I skal ud af Europa". Da det ikke kan bevises, at det er gerningsmanden som råbte, er motivet fortsat ikke kortlagt.

Drejebogen

Örebro-angrebet kom på den måde hurtigt til tale ind i det, der for mange kan opleves som en slags drejebog, der udspiller sig i mediernes og myndighedernes håndtering af store angreb, der potentielt kan klassificeres som terror: Medierne fortæller om et angreb, og man holder vejret indtil gerningspersonens identitet meldes ud – ofte via en første melding om klangen af gerningspersonens navn. I Örebro-angrebets tilfælde: "Et svensk klingende navn". Effekten af denne udmelding er, som det også var tilfældet i forhold til Örebro, at luften nærmest går ud af ballonen. Det er, som om afklaringen af motiv pludselig bliver mere mudret, man afventer efterforskningen.

Den manglende klassifikation af angrebet i Örebro som terror betød, at nyhedsværdien og mediernes interesse faldt markant. Det var påfaldende og skræmmende, hvor hurtigt Örebro-massakren forsvandt ud af den danske offentligheds bevidsthed. I disse situationer kan man som antifascist sidde tilbage med et indtryk, der måske ikke kan sættes på formel og bevises, men som ikke desto mindre er meget tilstedeværende: Nemlig fornemmelsen af, at hvis der var tale om en gerningsperson med et arabisk klingende navn, så havde politikere, meningsdannere og snart også medier ikke været ret længe om at kalde angrebet for terror.

Den fornemmelse hænger tæt sammen med, at terrorbegrebet især siden angrebet på World Trade Center i USA i 2001 og George W. Bushs såkaldte 'Krig mod terror' af politikere og i mediebildet bredt set i Vesten er blevet tæt forbundet til bestemte identitetsmarkører, fx muslim, mand med mellemøstlig baggrund, asylansøger, migrant. Der er blevet dannet et særligt billede af, hvordan en terrorist ser ud. Op gennem 00'erne og 10'erne er der sket en racialisering af terrorbegrebet, som sætter rammer for, hvordan offentligheden tolker angreb og gerningspersoner.

Efter Utøya

Samtidig står vi i en situation, hvor vi det seneste årti har set en bølge af terrorangreb begået af højreekstremister i Vesten, og hvor vi i Danmark har haft de første terrorsager mod højreekstremister. I Redox forstår vi denne situation som et udtryk for, at brugen af terror er blevet en ny strategi på den yderste højrefløj. Med strategi mener vi ikke et nedskrevet strategidokument med en formel organisation som afsender, men at en markant del af de nazistiske miljøer, der især organiserer sig på nettet, ser terrorangreb som en legitim og efterstræbelseværdig strategi.

Det betyder ikke, at vi ikke tidligere har set brugen af vold med døden til følge fra den yderste højrefløj, eller brugen af decideret terror, som en strategi. Men i dette magasin kaster vi et

antifascistisk blik på den højreradikale brug af terror i dag: Fra angrebene i Norge i 2011 til i dag.

Her kommer vi ikke udenom at forholde os til, at selve begrebet terror er omdiskuteret og dilemmafyldt, og at brugen af ordet former, hvordan angreb opfattes og håndteres. Som i tilfældet med Örebro-massakren ser det ud til, at klassificeringen som terror spiller en stor rolle i forhold til mediernes og offentlighedens interesse for dødelige angreb. Derfor undersøger vi her terrorbegrebet og brugen af det i dansk kontekst. Hvordan sætter det rammer for statens håndtering af den højreradikale terrortrussel og for vores antifascistiske arbejde?

At klassificere noget som terror har ikke kun betydning for, at det giver øget offentlig interesse for sagen. Med klassificeringen har man til en vis grad også mulighed for at definere, hvor alvorligt angrebet har været og skal vurderes. Terror er det værste af det værste. Et angreb, der klassificeres som terror, ligger i den offentlige vurdering af "alvorshierarkiet" markant højere, end hvis det ikke klassificeres som terror. På den måde kan man sige, at terrorbegrebet bidrager til at skabe et hierarki i, hvilken vold der er værst - og dermed vigtigst, at staten reagerer på.

Det hierarki bruger højrefløjspolitikerne og -aktivister aktivt: Vi har flere gange set, hvordan gerningspersonerne direkte efter angreb, og før der overhovedet er belæg, bliver koblet til indvandring, islam og andre emner, der ikke passer ind i højrefløjens racistiske verdensbillede. Strategien er effektiv: Er ordene "terror" og "islam" først slynget ud i samme sætning, er der skabt en kobling, som det er svært at rykke ved, når forholdene viser sig at være anderledes.

Jo værre attentatet er, desto bedre er det for højrefløjen. Opmærksomheden er større og skandaliseringen af minoritetsgrupperne nemmere.

Ingen enighed om definition

Når det er muligt at slynge den slags koblinger ud, uden der er noget entydigt belæg for det, skyldes det også, at terrorbegrebet på sin vis er et ret elastisk begreb.

” Det var påfaldende og skræmmende, hvor hurtigt Örebro-massakren forsvandt ud af den danske offentligheds bevidsthed

Der findes ikke én universel terrordefinition. Hvis man bare søger lidt i den dansksprogede verden, er der markante forskelle mellem definitionerne.

Paragraf 114 i Straffeloven - det, der ofte kaldes terrorparagraffen - slår følgende punkter fast: "Forsæt skal være at skræmme befolkningen i en alvorlig grad eller uretmæssig at tvinge danske eller udenlandske offentlige myndigheder eller en international organisation til at foretage eller undlade at foretage en handling eller at destabilisere eller ødelægge et lands eller en international organisations grundlæggende politiske, forfatningsmæssige, økonomiske eller samfundsmæssige strukturer."

Lex - Danmarks Nationalleksikon - udpensler lidt mere direkte, hvad der spiller en rolle i deres definition på begrebet: "Formålet er at gennemtvinge politiske forandringer eller skabe opmærksomhed om et politisk eller religiøst budskab."

Allerede her opstår der forskel mellem lovgivningens begrebsdefinition og

leksikonets. Særligt leksikonets fokus på, at formålet er at skabe opmærksomhed om et politisk budskab, adskiller sig fra lovgivningens udlægning.

Det er altså et uklart begreb, hvilket danner grundlag for, at forudgående forestillinger kan komme til at præge, om begrebet bruges eller ej. I en artikel på DR.dk fra 2018 fortæller chefredaktør på Politiken Anne Mette Svane om brugen af terrorbegrebet i Politikens artikler: "Overordnet vil jeg sige, at det rigtig ofte er myndighedernes ageren og udtalelser, som er med til at være en rettesnor for, hvordan vi vælger at omtale det."

Derfor er det vigtigt at være opmærksom på, hvordan myndighederne agerer og fortolker angrebene.

Bandeterror?

I disse år ser vi også en politisk og juridisk forskydning af ord og lovgivning, der hidtil har handlet om terrorisme, til at blive koblet til bandekriminalitet. I 2021 blev det muligt at frakende statsborgerskab fra folk dømt for bandekriminalitet, hvis den sigtede har begået "alvorlig bandekriminalitet, der er til alvorlig skade for statens vitale interesser."

Indtil lovændringen var det kun muligt at frakende statsborgerskab for folk, der var dømt for overtrædelse af enten "straffelovens kapitel 12 om forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed eller 13 om forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder, terrorisme m.v."

Man kan sige, at visse former for bandekriminalitet i denne formulering stilles meget tæt på terror i netop "alvorshierarkiet" for, hvordan staten reagerer på det. Det er ikke kun i lovgivningen, bandekriminalitet stilles tæt på terrorbegrebet: På et pressemøde i 2023 om regeringens nye bandepakke sagde daværende vicestatsminister Jakob Ellemann-Jensen følgende: "Kort sagt, banderne, de terroriserer."

Når vi fremhæver den kobling, er det fordi, at også bandekriminalitet politisk kædes tæt sammen med indvandring. Ved pressemødet om bandepakken sagde statsminister Mette Frederiksen, at behovet for at straffe i Danmark var

steget, og at det "hænger ulykkeligvis sammen med udlændingepolitikken."

Ved at stille to ting, der er så racialiserede i den politiske diskurs, bandekriminalitet og terrorisme, så tæt på hinanden sprogligt, bidrager det til en sammen-smeltning af billedet af bandemedlemmet og billedet af terroristen - og til en forstærkelse af, hvem der læses hvordan af myndighederne. Noget, der i sidste ende vil kunne forme myndighedernes ageren ved angreb - og dermed også mediernes.

14. februar 2015

Der er en markant mangel på proportioner i forholdet mellem mængden af terrorangreb på den ene side og så den opmærksomhed som politikere, debattører, medier og myndigheder giver fænomenet. Siden årtusindskiftet har der været ét myndighedsklassificeret terrorangreb i Danmark med dødelig udgang, nemlig angrebet på debatmødet i Krudttønden på Østerbro og synagogen i Krystalgade i København den 14. februar 2015. Her blev to mennesker dræbt i et islamistisk og antisemitisk angreb.

Myndigheder og den brede offentlighed har entydigt klassificeret det som et terrorangreb, men det har ikke været uden diskussion. Diskussionen har bl.a. handlet om, hvorvidt gerningsmanden skulle læses som en repræsentant for en særlig 'muslimsk kultur', eller om han skulle forstås som et menneske, hvis radikaliseringsudsprang af en række især

socialt forhold. Desuden har der også været en diskussion om begrebsdefinitionen. For nogle har gerningsmandens tidligere historik, hvor han har været dømt, fængslet og kendt i bandemiljøet, været et argument for at se angrebet som mindre gennemtænkt og koordineret, end hvad man normalt anser som terrorangreb. For andre blev det i høj grad en bekræftelse på et bestemt billede af, hvad terror er, og hvem terroristen er.

For Redox er der ikke tvivl om, at angrebet bør klassificeres som terror. Et terrorangreb, der stadig 10 år senere har alvorlige sikkerhedsmæssige konsekvenser for det jødiske samfund i Danmark. At enkelte har forsøgt at relativisere alvoren med henvisningen til en slags kollektiv jødisk skyld for Israels blodige fremfærd i Palæstina er ren og skær antisemitisme og hører ingen steder hjemme.

Som antifascist er det fuldt ud muligt at have to tanker i hovedet på én gang: Israel begår folkemord i Gaza og dét er ikke noget jøder i Danmark (eller andre steder) skal holdes kollektivt ansvarlige for.

Terrorister analyseres på bagkant at finde frem til motivet og prøve at "forstå" gerningspersonen er generelt fra begyndelsen en stor del af efterforskningsopgaven og i fokus i det journalistiske arbejde. Målet er for mange at bruge det til at drage konklusioner om, hvad der skal til, for at et lignende angreb ikke sker igen. Det er centrale spørgsmål at besvare, men ofte bliver det en debat,

der næres af frygten for nye angreb. Der opstår et ønske om, at staten og regeringen skal sikre den absolutte sikkerhed. Særligt politikere fra de etablerede partier forsøger at fremstå handlekraftige.

Angrebet på Krudttønden og synagogen i 2015 blev på den måde også centralt for, hvordan myndighederne i dag forholder sig til terror. Der blev blandt andet introduceret væsentligt flere midler til efterretningstjenesternes antiterrorarbejde og til overvågning af radikaliserings i fængslerne. Samtidig har der været en debat, hvor gerningspersonen af den politiske højrefløj bliver udråbt som en bekræftelse på deres racistiske kobling mellem terror og islam, mens andre har kritiseret, at han blev gjort til repræsentant for en kultur og i stedet argumenteret for en mere individorienteret læsning af angrebet.

I det ovenstående tilfælde kommer det på bagkant af reaktionerne - efter angrebet er klassificeret som terror. Vi er nødt til at påpege, at vi i tilfælde med højreradikale angreb oftere har set den omvendte bevægelse: At det først opfattes som et angreb fra et forstyrret menneske, og der først efter antifascistiske bevægelses kritik og organisering kommer fokus på gerningspersonens højreradikale holdninger.

Angrebet den 3. marts i år i Mannheim i Tyskland, hvor en gerningsmand kørte sin bil ind i en gruppe mennesker, hvilket resulterede i to dræbte og 14 sårede, er et trist eksempel på den tendens.

Baseballbat-årene

Fra 1990 til 1998 skete en voldsom stigning i den nynazistiske vold i Tyskland. Årene betegnes som baseballbat-årene. Volden var massiv og brutal, og alle som ikke passede ind det nynazistiske og racistiske verdensbillede var potentiale angrebsmål. Bare det at have langt hår eller farverigt tøj kunne være nok til at blive udsat for grov vold. Volden havde både form af overfald i det offentlige rum og brandangreb på asylcentre, kulturhuse, ungdomshuse etc. Efter flere dages program på to asylcentre i Hoyerswerda i 1991 erklærede nynazisterne byen for den

første udlændigefri by i Tyskland. Nynazistisk vold fandtes både før og efter baseballbatårene. Men volden var så omfattende og fuldstændig hæmmingsløs, at disse år skilte sig ud. Samtidig var politiet meget passivt. Flere steder, for eksempel i Rostock og Hoyerswerda, deltog civilbefolkningen i programmerne eller undlod at sige fra. Nogle af de værste nynazistiske programmer og brandattentater i Tysklands efterkrigshistorie med mange døde og lemlæstede mennesker til følge fandt sted i denne periode.

Det afføder en manglende politisk handlen mod den højrepopulisme, der danner grobund for højreekstremismen. At gerningspersonerne bag de højreradikale angreb, vi kender i nyere tid, er påvirket af deres omgivelser, er tydeligt i de mange manifeste, som de publicerer i forbindelse med deres angreb. Manifesterne er gennemsyret af konspirationsteorier og had mod migranter, kvinder, LGBTQ-personer og venstrefløjen. Det er tydeligt, at deres radikalisering er tæt forbundet med den højrepopulistiske agenda om "masseindvandring," "ødelæggelse af kernefamilien og den heteroseksuelle mand," "kriminelle indvandrere," "den menneskeforagtede socialisme" og så videre. Gerningsmanden fra Utøya og Oslo i Norge nævnte eksplicit Dansk Folkeparti som et forbillede i sit manifest.

Lovens lange arm

Spørgsmålet er, hvordan vi som antifascister og politisk venstrefløj skal forholde os til terrorbegrebet? Når vi her sætter fokus på det, er det ikke, fordi vi tror, vi kan komme med en definition, der virker for alle. Men vi vil forsøge at udpege, hvad vi forstår som højreradikal terror i disse år.

Faren ved det er, at vi kan komme til at bidrage til den hierarkisering af vold – alvorshierarkiet – vi beskrev tidligere. Diskussionen er kompleks, og vi er naturligvis helt med på, at de meget voldsomme år med nazivold i Aarhus eller baseballbat-årene i Tyskland (hvor nazistiske gadebander tæskede og lemlæstede racialiserede personer og politiske modstandere) har været fuldkommen forfærdelige for ofrene og for bevægelsen. Når man konstant er bange for at gå udenfor, fordi risikoen for at blive udsat for grov vold af nazister er høj, opleves det som (psykologisk) terror. Alligevel foreslår vi her en skelnen mellem gadevolden fra nazister og så højreradikal terror.

Grunden er for det første, at vi har oplevet en ændring i højreekstremistisk vold og i gerningspersonernes profiler det seneste årti. Det er denne udvikling, vi oplever som meget

” Vi kan og skal stadig ikke sætte vores lid til, at staten håndterer den højreekstre trussel

bekymrende, og som vi med dette magasin ønsker at sætte fokus på. For det andet, så må vi også forholde os til, at lige så forfærdelig nazistisk gadevold og dominans i det offentlige rum er, så er det alligevel en undtagelse, at det kommer til decideret planlagte drab. I baseballbat-årene i Tyskland findes klare eksempler, hvor nazisterne gik på gaden med forsæt til at dræbe. Men i omfanget af den resterende massive vold i disse år har drabsforsættet alligevel været undtagelsen. Dette er ikke tilfældet i den "nye" form for højreekstremistisk vold. Et af de punkter, hvor den adskiller sig fra den "almindelige" gadevold er netop, at drabsforsættet er til stede og ofte faktisk den afgørende drivkraft. Målet er at dræbe så mange som muligt.

Når vi taler om terrorbegrebet, er vi også nødt til at forholde os til det, man kan kalde terrorbekæmpelse eller statens antiterrorindsats. Særligt siden 2001, i forlængelse af den førnævnte 'Krig mod terror', så vi en udvidelse af de vestlige staters antiterrorlovgivning. I Danmark vedtog Folketinget i sommeren 2002 den første terrorpakke, som blandt andet indførte det, vi i dag kender som terrorparagraffen, som en ny og langt mere udførlig paragraf 114 i straffeloven.

Den betød blandt andet, at strafferammen for overtrædelse af paragraffen blev hævet til livstid, og at det blev mere udførligt kriminaliseret at bifalde eller yde økonomisk støtte til grupper eller gerninger,

der klassificeres som terror. Samtidig indførte man blandt andet lettere adgang til ransagninger for politiet, og at borgernes oplysninger fra teleselskaber og internet skulle gemmes mindst et år. I 2006 blev endnu en terrorpakke vedtaget, og den gav blandt andet PET adgang til at aflytte og overvåge ikke-mistænkte personers telefoner og computere. Som antifascister ved vi, at øgede beføjelser til PET bliver brugt som repression mod vores bevægelse og venstreorienterede aktivister i det hele taget.

Den udvidede forståelse af, hvad støtte til terror kan være, som blev indført med terrorpakken i 2002, fik også konsekvenser for tøjfirmaet Fighters+Lovers, der tilbage i 2009 blev dømt for at have støttet terrorvirksomhed, fordi de havde produceret t-shirts, hvis overskud gik til FARC i Colombia og PFLP i Palæstina. Dommen faldt i Højesteret efter en årelang juridisk tvist om, hvorvidt de tiltalte støttede terror eller frihedskamp.

Siden 00'erne er der fortsat kommet tilføjelser til terrorparagraffen, blandt andet paragraf 114 j, der gør det muligt for justitsministeren at fastsætte områder i udlandet, som det kan straffes med en terrordom at opholde sig eller rejse ind i, når man er dansk statsborger. Den lovændring blev politisk fremstillet som nødvendig for at kunne bekæmpe tilhængere af Islamisk Stat, men er i praksis endt med også at sende danske frivillige, der har kæmpet imod Islamisk Stat sammen med de kurdiske styrker i YPG/YPJ, i fængsel med en terrordom.

Senest har vi set, at anklagemyndigheden har rejst en række sager mod mennesker, der har lavet kommentarer på sociale medier efter angrebet på Israel den 7. oktober 2023, der anklages for at være billigelse af terror. Indtil videre er det varieret, om de tiltalte er blevet dømt eller frifundet – i en af sagerne medgav anklageren selv, at der “ikke helt direkte siges, at terror er ok eller lignende.”

Forsvareren krævede sin klient frifundet, fordi terrorbilligelse kræver, at man laver en “udtrykkelig billigelse.” Alligevel endte den tiltalte med at blive idømt 30 dages betinget fængsel. Vi ser muligvis, at graden af hvad der skal til for at kunne dømmes for terrorbilligelse er ved at blive udvidet. Her er det vigtigt at påpege, at mange sager udspringer af anmeldelser indgivet af højreradikale, som Politiken beskrev sidste år. Anmeldelser om terrorbilligelse bruges altså også som strategi for højreradikale til at presse progressive bevægelser.

Skal vi sige ‘terror’?

Når vi ud fra et antifascistisk perspektiv kigger på terrorbegrebets udvikling og brug de senere år, er der således mange dilemmaer og spørgsmål at forholde sig til. Vi har over årene set, hvordan terrorbegrebet bruges på måder, der er formet af racistisk bias, og at det hurtigt spændes for højrefløjens politiske vogn. Den vogn, som ved at kæde terror sammen med bestemte kulturer og etniciteter også gøder jorden for en øget højreradikalisering. Derfor må vi som antifascister forholde os kritisk til, hvad terrorbegrebet bruges til at legitimere af politiske tiltag og diskurser.

Samtidig er det en konkret og farlig tendens, at højreekstremer i stigende grad bruger terrorangreb som en strategi. Som antifascister er vi dybt udfordrede af den strategi: Hvor vi bedre kan organisere os mod nazistisk gadevold, forekommer det en ret umulig opgave, at antifascister skulle kunne forhindre og bekæmpe højreekstremer terrorangreb.

Her kan vi føle os afhængige af staten og dens antiterrorindsatser. Vi kan i hvert fald ånde lettet op i de sager, som vi her beskriver i magasinet, hvor de mistænkte er blevet anholdt, inden de nåede at gennemføre et angreb. Men vi ved også, at staten og dens myndigheder præges af bias i sin reaktion på angreb, og i hvilke mistanker, der handles på. Ligesom vi også kan se, at øgede midler og beføjelser til PET og antiterrorbekæmpelse også medfører en øget risiko for repression mod vores egen bevægelse. Vi kan og skal stadig ikke sætte vores lid til, at staten håndterer den højreekstremer trussel – særligt ikke i en tid, hvor flere og flere vestlige stater ledes af højreradikale politikere.

Dilemmaet understreger behovet for en fortsat stærk, antifascistisk bevægelse, hvor vi ved, hvilke tendenser der fylder på det ekstreme højre, så vi kan råbe op, organisere os, yde modstand og bekæmpe udviklingen, før det når til angreb.

Tre bøger på dansk, der kritisk undersøger terrorbegrebet

Den usynlige komité: Hverken terrorisme eller terrorbekæmpelse

Oversat fra fransk af Carsten Juhl, udgivet på OVO press i 2016.

Fire teser fra det anonyme kollektiv den usynlige komité, der især diskuterer, hvordan terrorbekæmpelse er blevet en regeringsmåde i nyere vestlig historie. Kollektivet udgav i 2007 bogen Den kommende opstand. Bogen spillede en central rolle i den 10 år lange retssag i Frankrig mod “De 10 fra Tarnac,” der i 2008 blev sigtet for terrorisme, men i 2018 frikendt for alle terrorisme-anklager.

Sara Ahmed: Et ulydigt arkiv. Udvalgte tekster af Sara Ahmed

Oversat fra engelsk af et redaktions- og oversætterkollektiv, udgivet på Forlaget Nemo i 2020.

Særligt teksten “Affektive økonomier,” oprindeligt udgivet i 2004, der bl.a. undersøger, hvordan begreber som “terrorist” og “islam” blev klistret sammen i den vestlige offentlighed i tiden efter terrorangrebet på World Trade Center den 11. september 2001.

Mikkel Thorup og Morten Brænder (redaktører): Antiterrorismens idéhistorie: Stater og vold i 500 år

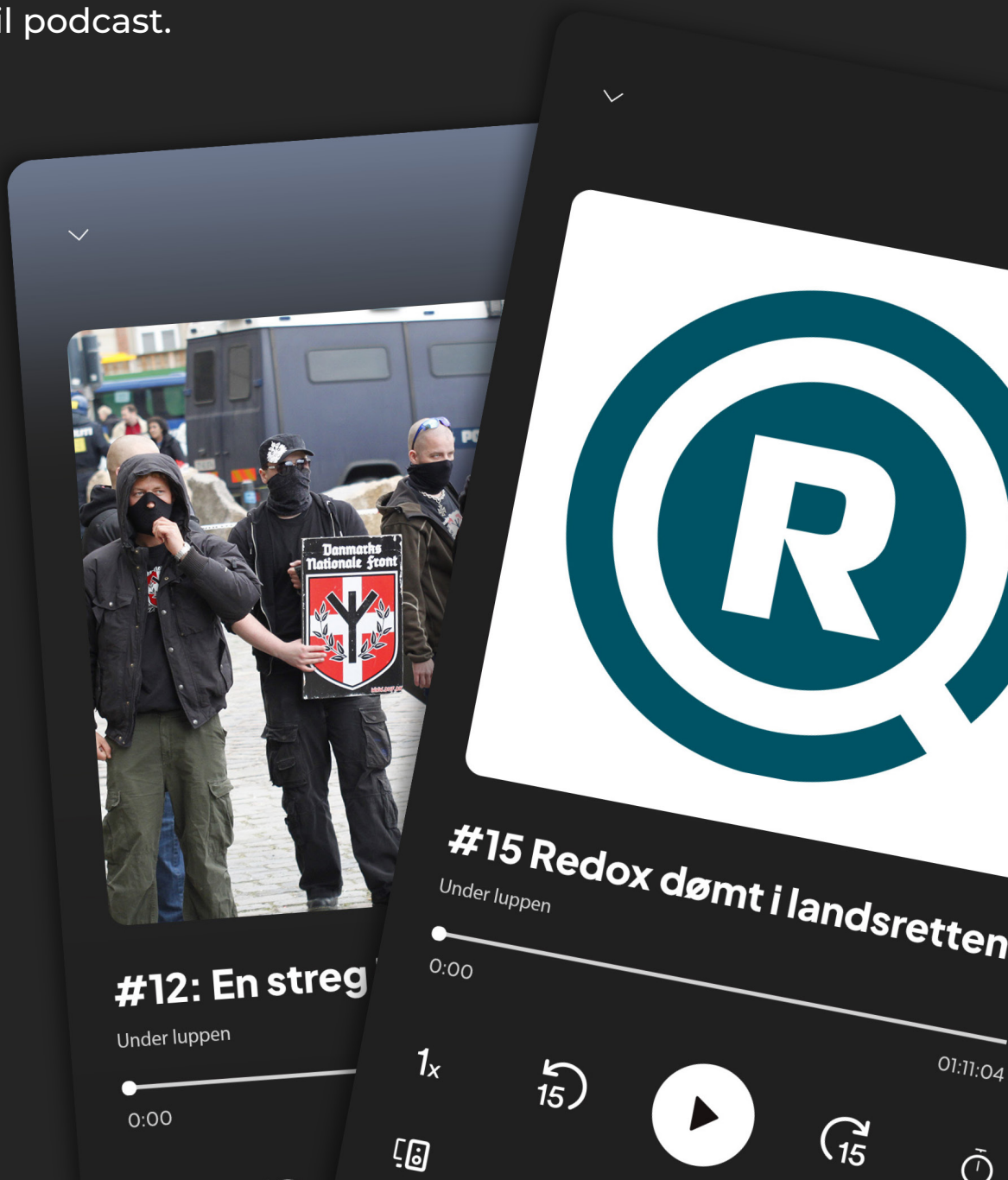
Antologi udgivet på Aarhus Universitetsforlag i 2007.

En række forskere undersøger forholdet mellem terror og antiterror og forholdet mellem terrorbegrebet, terrorisme og statens voldsmonopol. De undersøger emnet helt tilbage fra 1400-tallet og frem til 2007.

Vidste du, at Redox udgiver podcasten Under Luppen?

Her kan du høre aktuelle analyser af terrrorsager mod danske nazister, få historieundervisning om folkemordet i Srebrenica og høre mere om Redox' researcharbejder.

Du kan finde Under Luppen dér, hvor du lytter til podcast.

Naziterror på Nørrebro

16. marts 1992 sprang en bombe på Nørrebro i København. Bomben sprang på Internationale Socialisters (IS) kontor i Søllerødgade 33 og dræbte det 29-årige IS-medlem Henrik Christensen. Attentatet er aldrig opklaret.

Jørgen Lund, medlem af Internationale Socialister, var den 16. marts 1992 på vej ud for at ordne sine daglige gøremål. På denne forårsdag mødte Jørgen Lund sin politiske kammerat, Henrik Christensen. De to faldt i snak, men skiltes hurtigt. Henrik Christensen var på vej hen til IS' kontor i Søllerødgade 33. Her havde den unge aktivist opgaven med at tjekke dagens post for den lille socialistiske og antiracistiske organisation. Jørgen Lund blev den sidste, der så Henrik Christensen i live.

På trods af organisationens lille størrelse spillede IS i 1992 en aktiv rolle i den antiracistiske bevægelse og Henrik Christensen selv var aktiv i det antiracistiske netværk "Fællesinitiativet mod racisme". Det er efter alt at dømme forbindelsen til den antiracistiske kamp, der ender med at gøre Henrik Christensen og IS til ofre for formodet politisk terror.

Bomben kom med posten

Postbuddet stod ved Søllerødgade 33 og baksede med en stor, besværlig pakke. Til sidst lykkedes det postbuddet at få pakken ind i postkassen. Det var denne pakke som Henrik Christensen åbnede. I det øjeblik rusede en øredøvende eksplosion igennem Nørrebro. Eksplosionen raserede lokalet og var så voldsom, at Henrik Christensen i første omgang ikke kunne identificeres.

Den voldsomme eksplosion medførte en intens brandslukning. Det betød, at der gik mange beviser tabt. De manglende beviser kan være en medvirkende årsag til at sagen fortsat er uopklaret, på trods af omfattende efterforskning fra politiet.

Brandvæsenets første indskydelse var, at det måtte være en gasekspllosion. Derfor blev der heller ikke i brandslukningen taget hensyn til, at der kunne være tale om en politisk terrorhandling. Det stod dog hurtigt klart for brandvæsenet, at det ikke var en gasekspllosion, og drabsafdelingen i Københavns Politiblev tilkaldt. Derefter blev der tilkaldt forstærkninger i form af teknikere og efterforskere.

Teoriene omkring bombemordet

"De svin", var Jørgen Lunds første reaktion, da han blev informeret om eksplosionen i Søllerødgade. Kom der bomber mod venstrefløj, kom det fra højre. Det sagde erfaringen Jørgen Lund.

At bomben skulle komme fra den ekstreme højrefløj, var da også en af de teorier politiet havde. Det var dog kun en ud af de hovedsageligt tre teorier politiet arbejdede med.

En af de andre teorier var, at bomben skulle være et internt opgør på venstrefløj. Den teori led dog hurtigt skibbrud. Ingen kunne se, hvilke venstrefløjsskræfter, der skulle ville IS til livs. IS var en lille organisation, der primært kastede deres kræfter ind i brede projekter på venstrefløj. Det var med andre ord ingen åbenlyse konflikter med andre på venstrefløj, der kunne retfærdiggøre denne teori.

En anden teori var, at Henrik Christensen og IS selv skulle have rodet med bomber. Denne teori var mere selvlivet. Det var også denne teori, der kom til at politisere sagen yderligere. Den bidrog også til at mindske venstrefløjens

tillid til politiets efterforskning.

Teorien om, at IS selv skulle have rodet med bomber, sev til pressen allerede samme dag som bomben sprang. Det vakte stor vrede og undren på hele venstrefløj, men i særdeleshed i IS.

Politiet lod også til at tage selvspørgningsteorien alvorligt i starten. Som et led i efterforskningen ransagede politiet Henrik Christensens private bopæl, hvor de intet fandt. Det er også senere kommet frem, at politiet i tiden efter bomben aflyttede telefonen hos IS i Aarhus, ligesom fire medlemmer fik deres private telefoner aflyttet.

” Det stod dog hurtigt klart for brandvæsenet, at det ikke var en gasekspllosion, og drabsafdelingen i Københavns Politiblev tilkaldt.

På trods af det opgav politiet dog teorien relativt hurtigt. IS var ingen militant organisation og det talte også imod denne teori, at Henrik Christensen kun få dage før bomben sprang i Søllerødgade havde fået bragt et indlæg i dagbladet

Aktuelt, hvor han argumenterede for at racisterne ikke skulle bekæmpes med gadekampe, men med massearbejde i brede organisationer. I dag er det stort set kun folk på den alleryderste højrefløj, der klamrer sig til idéen om, at Henrik selv byggede bomben.

Den absolut mest plausible teori var og er, at der var tale om terror – det første politiske mord i Danmark siden anden verdenskrig.

Politiets blinde øje

Der er en lang række faktorer, der sandsynliggør nazi-teorien. For det første er fjendebillederne for den ekstreme højrefløj tydelige. IS havde spillet en årelang og aktiv rolle i det antiracistiske arbejde.

Derudover modtog politiet allerede dagen efter et tilståelsesbrev fra en gruppe, der kaldte sig "Frit Danmark K12". K12 var formentlig en reference til den

svenske krigerkonge, Karl den 12., der var og er et yndet symbol for svenske nazister. Bomben blev sendt kun få måneder efter at danske venstrefløjsaktivister havde været i Lund i Skåne for at deltage i protesterne mod en nazimarch den 30. november, der netop var til minde om Karl den 12.

Politiet og efterforskningschef Bent Hansen var dog hurtige til at affeje det ellers konkrete spor. Det er på trods af brevets konkrete tilståelse, der gengives i dokumentaren "Bombemordet i Søllerødgade" fra 2012:

"Vi kan meddele, at det var os, der anbragte bomben i Søllerødgade. Vi anser disse venstresnoede elementer for landsforrædere overfor det danske folk. Derfor denne aktion. Flere vil følge. Hilsen Frit Danmark K12."

Da Bent Hansen 11 dage efter drabet blev konfronteret af B.T om K12-henvendelsen,

erkendte han, at han var i besiddelse af brevet, men at han ikke rigtigt troede på dets indhold.

Senere kom det frem, at flere andre personer eller organisationer havde modtaget trusselsbreve med underskriften K12. Afsenderne af brevene med underskriften K12 blev aldrig fundet. Især på venstrefløjen skabte det både vrede og undren, at dette konkrete spor tilsyneladende aldrig vandt indpas hos politiet. Opfattelsen på venstrefløjen har langt hen ad vejen været, at politiet havde lige så travlt med sit fokus på venstrefløjen, som de havde med at forfølge konkrete spor i sagen.

Selvom Bent Hansen og politiet ikke lod til at tro på indholdet af den konkrete tilståelse, forblev nazi-vinklen dog den mest plausible forklaring. Angiveligt også hos politiet. I hvert fald blev der allerede i efteråret 1992 indledt en efterforskning af en personkreds omkring nazi-lederen,

Marcel Schilf, der holdt til i Nordsjælland. I 1993 blev han mistænkt for at være involveret i en række brevbomber i Østrig, men ikke tiltalt eller dømt. Igen i 1997 kom Schilf under efterforskning. Denne gang i relation til den nazistiske terrorgruppe Combat 18, der havde sendt tre brevbomber. De brevbomber kan du læse mere om på side 34.

I 1998 skete der en nyudvikling af nazi-sporet. PET-meddeleren Frede Farmand stod frem på TV2 og hævdede at vide hvem der dræbte Henrik Christensen. Ifølge Frede Farmand skulle det være nazisten Albert Larsen fra Partiet De Nationale, der ifølge Frede Farmand havde tilstået dette under en samtale mellem de to, som Farmand i hemmelighed havde optaget.

Ifølge Frede Farmand havde han også advaret PET tre måneder inden bomben sprang i Søllerødgade. Det har PET kategorisk afvist. Den påstand blev undersøgt nærmere i DR-podcasten "Bomben i Søllerødgade" fra 2020. Her fandt journalisten frem til en båndudskrift som IS-medlemmet Hans Jørgen Vad havde lavet af Frede Farmands optagelse, som skulle bevise Albert Larsens skyld. Det lykkedes aldrig journalisten at finde selve båndoptagelsen, men båndudskriften fortalte det modsatte af, hvad Frede Farmand hævdede tilbage i 1998. Albert Larsen selv benægtede frem til sin død i 1994 at have været involveret i bomben.

I føromtalt DR-podcast lykkedes det også journalisten Regine Grønne Frederiksen at få den tidligere efterforskningsleder Bent Hansen i tale. I podcasten kom Bent Hansen med en bemærkelsesværdig udtalelse: Han fortalte, at der ikke er "belæg for", for at antage, at Henrik Christensen selv rodede med bomber, og det har "helheden slået fast" og så sluttede han med at konstatere: "Jeg kan slå helt fast, at politiet ikke har belæg for, at det er en selvkonstrueret bombe, det har vi ikke."

Var det nazi-lederen Marcel Schilf?

Nazi-vinklen fik den 26. april 2013 fornyet opmærksomhed. Det skete efter Ekstra Bladet under overskriften; "Angrende

nynazist: Sandheden om bombedrabet i Søllerødgade" kunne bringe historien om, at den tidligere skånske nazist, Kim Frederiksson, påstod at han vidste hvem gerningsmanden skulle være.

Kim Frederiksson fortalte til Ekstra Bladet, at han havde deltaget på et møde med flere ledende nazister i Helsingborg i år 2000. Ifølge Kim Frederiksson deltog Marcel Schilf i mødet. På mødet blev nazisterne enige om at optrappe aktionerne mod venstrefløjen i Malmø og ifølge Kim Frederiksson, skulle Schilf i den anledning have udtalt: "Gør som vi gjorde i Danmark", og at de havde "taget hånd om kommunisterne", hvorefter han henviste til bombedrabet i Søllerødgade.

Kim Frederiksson fortalte også til Ekstra Bladet, at han efterfølgende fandt

Sagen er fortsat uopklaret, men drabssager forældes aldrig.

ud af, at flere andre nazister angiveligt var klar over, at Marcel Schilf var involveret. Det var ligeledes kendt, at Marcel Schilf var bekendt med sprængstoffer. Marcel Schilf døde i 2001 og selvom sagen med Ekstra Bladets afsløringer gav bombedrabet fornyet opmærksomhed, har det ikke ført til sigtelser.

Solidaritet og mobilisering på venstrefløjen

"Det var sgu hele Nørrebro" lød det fra Erik Mikkelsen, da han i dokumentaren "Bombemordet i Søllerødgade", beskrev den følelse han sad tilbage med under og efter den solidaritetsdemonstration, der løb af stablen den 21. marts 1992.

Demonstrationen samlede 15.000 mennesker og folk hang ud af vinduerne

på Nørrebro. Dels for at sørge over Henrik Christensen og vise sympati med Henrik Christensens efterladte, men også for at vise IS solidaritet og tage afstand fra politisk terror og højreekstremisme.

Allerede da Henrik Christensen kort efter sin død blev bisat fra kapellet på Bispebjerg Kirkegård, var venstrefløjen bredt mødt op for at vise sin solidaritet. Rigtig mange fagforeningsfaner prægede scenen uden for kapellet og kapellet var fyldt.

Det var dog ikke kun solidaritet og sympati, der kom ud af bombemordet. Generelt på venstrefløjen fik det antiracistiske og antifascistiske arbejde stor opblomstring og prioritet i årene efter bombedrabet. Den venstreradikale organisation, Antifascistisk Aktion, blev eksempelvis dannet kort efter.

Ingen opklaring – endnu

Sagen er fortsat uopklaret, men drabssager forældes aldrig. Af samme årsag har det været meget begrænset med udtalelser fra politiet om sagen.

I forbindelse med Kim Frederikssons udtalelser til Ekstra Bladet i 2013 kunne drabsschef hos Københavns Politis Jens Møller fortælle, at der var en "helt klar" sandsynlighed for at politiet ville genoptage sagen.

Det fulgte Jyllands Posten op på i 2017, hvor Jens Møller fortalte avisen, at politiet i 2013 satte tre efterforskere på sagen og foretog 4-5 afhøringer af folk i Danmark og Sverige.

I september 2020 gav Henrik Christensens hustru, Connie Skjold Henriksen, et interview til Information, hvor hun fortalte, at hun har forsøgt at få adgang til politiets sag. Det blev afvist med henvisning til, at sagen er en uopklaret mordsag. Da Information og DR samme år søger aktindsigt i sagen, fik de samme begrundelse for afslag. Bombemordet i Søllerødgade er således stadig uopklaret.

Se filmen: Bombemordet i Søllerødgade

Højreradikal terror i Danmark

På denne oversigt kan du se et udsnit af de mest markante terrorrelaterede sager i Danmark. Listen er ikke fyldestgørende.

1977-1978

“Bombemanden fra Gladsaxe” placerede ni bomber henover en periode på ni måneder, blandt andet i flere telefonbokse i Gladsaxe ved København. Flere blev såret af bomberne. Gerningsmanden, Allan Steen Kristensen, blev anholdt, da en bombe sprang mellem hænderne på ham i nærheden af et kommunistisk 1. maj arrangement i 1978. I et brev til pressen og politiet skrev han blandt andet ‘leve fascismen’. Han fik fem års fængsel.

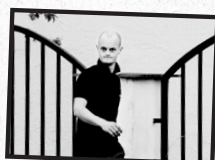
Januar 1997

Nazister fra den danske afdeling af Combat 18 sender tre bomber til USA. De bliver anholdt. Nøglefiguren får otte års fængsel.

Marts 1992

Bomben i Søllerødgade på Nørrebro slår en ung socialist ihjel. Gerningsmanden er aldrig fundet. Læs mere om sagen på side 30.

August 2015

DNSB-aktivist sætter ild til minibus foran asylcenter nær Grenå. Han maler desuden nazigrafitti på centret.

Maj 2020

En aktivist fra Den Nordiske Modstandsbevægelse får tre års fængsel for forsøg på at producere et hjemmelavet skydevåben og en bombe.

December 2024

29-årige højreradikal fængsles for overtrædelse af terrorparagraffen ved at fremme ‘Terrorgram’. Læs mere om sagen på side 6.

Juni 2024

Den Nordiske Modstandsbevægelse bliver terrorklassificeret af de amerikanske myndigheder.

Februar 2025

Højesteret afsiger dom i Feuerkrieg Division-sagen, hvor en teenager får fem års fængsel. Læs mere om sagen på side 10.

Vil du bidrage til Redox' arbejde? Det kan du gøre på følgende måder!

TIP OS!

Hvis du f.eks. ser højreekstremerne klistermærker i gadebilledet eller hører om en gammel klassekammerat, der er blevet aktiv på den yderste højrefløj, så vil vi meget gerne høre fra dig. Du kan tippe os på email redox@redox.dk eller på Signal ved at sende en besked til 61 77 57 89.

STØT OS!

Vores arbejde er dyrt og pengene er små. Ved at sende en donation via Mobilepay på nummer 80905 sikrer du, at vi fortsat kan lave research. Pengene går blandt andet til indkøb af kameraudstyr, transportudgifter, betaling for dombøger og en række andre researchudgifter.

BLIV STØTTEMEDLEM

Hvis du bliver medlem af vores støtteforening Støttekollektivet får du tilsendt alle vores nye udgivelser gratis, ligesom du bliver inviteret til særarrangementer kun for støttemedlemmer. Det koster kun 50 kroner om måneden.

Du melder dig til på redox.dk/support

SPRED ORDET

Fortæl din familie, venner, kollegaer og naboer om Redox og vores arbejde. Del vores artikler på sociale medier og hjælp os ved at opfordre folk til at blive støttemedlemmer. Det betyder mere end du aner!

ANALYSE:

Manifester afslører nye tendenser blandt højreradikale terrorister

Siden angrebet på Utøya har en bølge af højreradikale terrorangreb ramt flere kontinenter. Mange af gerningsmændene har efterladt sig manifeste på nettet, der afslører nogle fælles tendenser.

I forbindelse med angrebene i Oslo og på Utøya landede et manifest, forfattet af gerningsmanden, i mailboksen hos cirka 1000 aktivister og debattører fra den yderste højrefløj. Manifestet, der var mere end 1.500 sider langt, blev i månederne efter dissekeret og var med til at understrege gerningsmandens ideologiske motivation.

Siden har en lang række lignende angreb ramt især steder, hvor minoritetsgrupper færdes, og mange af gerningsmændene har skrevet lignende, dog kortere, manifeste. De deles typisk på chatplatformen Telegram eller på 4chan-lignende imageboards, der er en slags anonyme, digitale opslagstavler.

Terrormanifesterne som genre er præget af, at forfatteren er sikker på at have ret. Der bliver ikke lagt benarbejde i at formulere en argumentation, læseren forsøges ikke overbevist. Manifestforfatteren ved, at de har ret, og ønsker med sit manifest at forklare sine handlinger og at opfordre læseren til at følge deres eksempel – et call to action.

Når man ser på manifesterne fra det seneste årti, så er der ét tema, der går igen uanset om gerningsmanden er fra USA, Norge, Tyskland eller New Zealand: "Den store befolkningsudskiftning".

"Den store befolkningsudskiftning" er en konspirationsteori, som har rødder blandt nyfascistiske teoretikere i Frankrig. I Danmark er begrebet

vandret fra Generation Identitær til dele af den parlamentariske højrefløj.

Konspirationsteorien er refereret af gerningsmændene bag terrorangreb som masseskyderierne i Christchurch (2019), El Paso (2019), Buffalo (2022) og Jacksonville (2023). Det er alment anerkendt, at teorien er baseret på bevidst mistolkning af demografi og et racistisk verdenssyn. Det har ikke hindret konspirationsteorien i at vinde frem i både højreekstre kredse, og blandt republikanske politikere i USA – og så altså blandt den nye generation af Telegram-terrorister.

Selvom fascismen og nazismen er nationalistiske ideologier, så er den nye bølge af terrorangreb sket i en internationaliseret bevægelse: For gerningsmændene er fællesskabet ikke nationalitet eller religion, det er hudfarven – og frygten for den store befolkningsudskiftning – der binder dem sammen på tværs af kontinenter og beskedtjenester.

En anden tendens i manifesterne og deres forfattere dokumenterer er, at angrebene ikke sker med udgangspunkt i de organiserede højreradikale eller nazistiske grupper. Nogle af dem har haft berøring med de organiserede grupper, men ikke fundet sig til rette eller passet ind socialt. Andre afviser ideologisk muligheden for at skabe forandring i flok – den eneste vej, i deres optik, er enkeltmandsangreb for at fremskynde sammenbruddet af liberale demokratier for at etablere en ny orden.

I manifestet, som Christchurch-gerningsmanden skrev, var tanken bag angrebet, at det ville føre til en konflikt mellem den amerikanske stat og

amerikanske militser, også selvom angrebet foregik i New Zealand. Gerningsmanden mente, at den amerikanske stat på baggrund af angrebet ville være nødt til at genoverveje deres konstitutionelle ret til at bære våben. På baggrund af en teoretisk indskrænkning af denne ret, ville der opstå en borgerkrigs-lignende konflikt, som ville accelerere kampen imod den påståede 'befolkningsudskiftning'.

Det går også igen, at manifesterne er skrevet på engelsk, for at nå så bredt et publikum som muligt, at de ofte er skrevet i hast og at de offentliggøres kort før angrebet. Gennemsnitstiden fra offentliggørelse til angreb er under to timer. Når beslutningen om at handle er taget, vil de ikke fanges, før angrebet er gennemført. Skiftet til det engelske sprog er et vendepunkt i radikaliseringen og skiftet til et internationalt mindset.

På de chatkanaler på Telegram, Discord og lignende chatplatforme, som terrrorsympatisørerne chatter på, eksisterer en særlig humor, hvor memes, trolling og edgy adfærd møder den såkaldt saint-kultur, hvor tidligere gerningsmænd fremhæves som helgener og gøres til ikoner. Fællesskabet opfordrer til at flere slutter sig til den accelerationistiske bevægelse (du kan læse mere om accelerationisme på side 8). Gennem manifeste, søger de at skrive sig ind i rækken af helgener, ved at referere tilbage til dem, der kom før, med håbet om at blive refereret selv, senere hen.

Manifesternes sproglige karakter er en videreførelse af kommunikationsformen på de chatkanaler, hvor de har deres dagligdag. Grov racisme kombineres

med memes og ironi. Sproget er dybt forankret i den digitale kultur forfatterne har i deres hverdag.

I angrebene overføres sproget og logikken fra deres onlinekultur til virkeligheden. På samme måde kan de bruge referencer til populærkultur og kendte mennesker for at skabe yderligere opmærksomhed, når disse ufrivilligt inddrages i mediedækningen af angrebene.

I mange år talte man, også blandt antifascister, om gerningsmændene som lone wolves, fordi angrebene blev gennemført af enkeltpersoner. Men den etiket fjerner fokus fra, at de alle har været dele af digitale netværk, hvor de er blevet radikaliseret, inspireret, uddannet og oplært i både årsag og metoder til terroren.

Manifestforfatterne har typisk et udvalgt mål de vil ramme, men er meget fleksible. Når manifestet er skrevet, og angrebet planlagt, bliver det gennemført – også selvom det originale mål ikke er muligt at nå. Et eksempel på det er da en gerningsmand i 2019 forsøgte at angribe en synagoge i Halle i Tyskland under fejringen af Yom Kippur. Det lykkedes ham ikke at komme ind i synagogen, og i stedet fandt han sine ofre i en kebabrestaurant og blandt forbipasserende.

Succeskriteriet er massedød for at skabe omtale. Hvem der lader livet er underordnet, så længe de tilhører de grupper, oftest minoriteter, der er blandt terroristernes udpegede fjender. Det vigtige for gerningsmændene er, at deres tanker når ud til så mange som muligt. Udbredelsen af manifestet er lige så vigtigt som selve gerningen.

Forandringen af den kollektive hukommelse

Eiv Rindal er aktivist og overlevende fra Utøya. Hen giver her sine perspektiver på udviklingen af den yderste norske højrefløj efter Utøya og senere angrebet på Priden 25. juni 2022.

Terrorangrebet den 22. juli 2011 står som en grotesk påmindelse i Norge og Europa om, hvor farlig moderne højreekstremisme kan være. Det var en højreekstrem terrorist, der ødelagde store dele af regeringskvarteret i Oslo og dræbte otte mennesker med en bilbombe, og som derefter systematisk dræbte 69 mennesker

på det socialdemokratiske ungdomspartis sommerlejr på øen Utøya.

Datoen 22. juli er blevet et symbol, som alle i Norge husker. Men nu ser vi, at den kollektive hukommelse gradvist svækkes, og dermed svækkes den generelle modstand i befolkningen mod højreekstremisme også. Efter det dødeligste

terrorangreb i norsk fredstid har jeg selv bemærket, hvordan billedet af 22. juli har ændret sig hos de unge, jeg møder på skolerne i forbindelse med, at jeg som øjenvidne fortæller historien om terrorangrebet. Dette er naturligt og i sig selv forudsigeligt, men giver også anledning til bekymring.

Eiv Rindal

Eiv Rindal er norsk aktivist og debattør, tidligere leder af Trondheim Pride og uddannet i blandt andet statskundskab og religionsvidenskab. Hen overlevede terrorangrebet på Utøya den 22. juli 2011 og var vidne til angrebene mod Priden i Oslo den 25. juni 2022.

Den ændring, der kan ses, er mest tydelig blandt yngre teenagere, men den forekommer også i andre aldersgrupper. Måske kan det ses som en naturlig udvikling, da de yngre i mindre grad har deres egne minder fra 2011 og begivenhederne er kommet på afstand for andre dele af befolkningen.

” Min frygt for forandringerne i den direkte hukommelse er, at fascinationen omkring 22. juli kan stige blandt unge højreorienterede.

Det er nærmest som en naturlov, at den kollektive hukommelse ændrer sig og svækkes over tid. 22. juli som fænomen kan i stigende grad siges at være et historisk fænomen. Det personlige forhold til begivenhederne bliver svagere og indtrykket mere følelsesmæssigt fjernt.

Samtidig bliver den kollektive hukommelse mere modtagelig for forandring og manipulation. Samtidig vidner var essentielle i årtierne efter Anden Verdenskrig for at kunne fortælle nye generationer om nazisternes og fascisternes forbrydelser, men nu er der få tilbage. Samtidig breder konspirationsteorier og antisemitisme sig i stadig stigende omfang.

Der er stadig mange, der overlevede Utøya, som er aktive i arbejdet med at fortælle om, hvad der skete. Samtidig er der 14 år efter angrebet et stigende behov for øjenvidneberetninger, som overstiger de overlevendes kapacitet. Disse historier er super vigtige for at kunne bevare befolkningens hukommelse over tid.

Farlig fascination

Når man taler om terror, er enhver fascination farlig. Og min frygt for forandringerne i den direkte hukommelse er, at fascinationen omkring 22. juli kan stige blandt unge højreorienterede. Især set i lyset af, at den tid, vi lever i nu, er præget af en omfattende voldskultur. Vi ved, at selvom der er relativt få personer, der aktivt offentligt støtter terroristens person, handlinger eller virkelighedsopfattelse, kan en ændring i den kollektive hukommelse om 22. juli på sigt øge faren for endnu et angreb eller anden alvorlig vold.

Den stærke og næsten enstemmige fordømmelse, der engang var der mod de ideologiske rammer, der inspirerede terroristen tilbage i 2011, er, som jeg ser det, blevet mindre tydelig. Et eksempel på, at et sådan skred startede næsten umiddelbart efter selve angrebet, er bogen ”Utøyakortet”, af den norske journalist og tidligere politiker Snorre Valen. Den fortæller om, hvordan AUF og personer, der selv havde overlevet massakren på Utøya, måtte udholde at blive anklaget for at ”spille Utøya-kortet”, når de offentligt påpegede de åbenlyse ideologiske forbindelser mellem terroristen og hans inspiratorer.

Allerede i sensommeren 2011 kun få timer efter, at terroristens identitet var blevet kendt, begyndte forskellige grupper at rette verbale angreb mod de overlevende, der pegede på det ideologiske landskab, der inspirerede terroristen. Disse angreb i ord var på mange måder en yderligere manifestation af det samme had, som længe var blevet dyrket mod venstrefløjen, og hvad jeg vælger at forstå som en indgroet refleks i retning af ”anti-socialisme”. Blandt de mange angreb var mange rettet mod AUFs leder og ledelse, der havde formået at undslippe massakren ved at flygte på færgen MS Torbjørn. Dette blev senere til en del af konspirationsteorier af typen ”inside job”, en type teori, der på mange måder er en del af det samme tankeunivers, som terroristens. Udviklingen er siden gået endnu længere, og de verbale angreb har antaget en grovere form.

Udsagnet ”aldrig mere”, der blev udtalt af mange kort efter angrebet, kan ikke længere siges at være så almindeligt, som

det burde være. I dag er det for tidligt at konkludere, hvilken langsigtet rolle mytedannelsen i det højreekstremistiske miljø omkring 22. juli kommer til at spille.

22. juli huskes og refereres til stadig, og terrorangrebet er blevet en del af folkeskolens pensum, men hvilken betydning undervisningen får for fremtidens kollektive hukommelse, er det alt for tidligt at kunne konkludere om.

Ideologisk spredning

En ting der fortsat står klart er, at den enorme brutalitet og omfanget huskes. Det kan inspirere, både i Norge og internationalt. Det blev tydeligt i Norge så sent som i 2019, da en ung nynazist, der både direkte og indirekte var inspireret af 22. juli, på et racistisk grundlag først dræbte sin adoptivsøster og derefter forsøgte at storme en lokal moské i Bærum lidt uden for Oslo. Han blev overmandet og derefter idømt fængsel.

Terrorangrebet mod to moskeer i Christchurch, New Zealand, som også inspirerede terroristen i Bærum, var inspireret af 22. juli.

Ser vi videre på den ideologiske kontekst omkring 22. juli, kan vi starte med den såkaldte Eurabia-teori. En teori, der har klare ligheder med teorien om en påstået befolkningsudskiftning i Europa (den store udskiftning). Sideløbende hermed er også et generelt had til arbejderbevægelsen. Islamofobi, og racisme mere generelt, har været udbredt både før og efter den 22. juli.

Udviklingen i de seneste to årtier i Norge har været præget af spredning og generalisering af islamofobiske narrativer fra en række forskellige aktører.

En forholdsvis lille gruppe som SIAN (Stopp Islamiseringen av Norge) har i en årrække formået at skabe kaos, og fået stor opmærksomhed, ved at afholde provokerende markeringer, ofte i forbindelse med islamiske højtider eller i byrum af stor symbolsk værdi. Disse provokationer har flere gange ført til stærke mod-mobiliseringer.

Det sker samtidig med, at der er flere relativt aktive hjemmesider, der spreder en blanding af islamofobiske udtalelser og andre spørgsmål om immigration,

kriminalitet og rapporter om internationale forhold præsenteret som nyheder. Et eksempel er tænketanken Human Rights Service (HRS), som gennem længere tid har været kilde til udbredelse af polemiske tekster mod islam i Norge. De var allerede aktive før 2011.

Andre hjemmesider profilerer sig som, og har en æstetik der minder om, nyhedshjemmesider, blandt hvilke Document.no står i en særstilling med en lang historie tilbage til 2003. Af nyere årgang er Resett fra 2017 (iNyheter efter Resett blev officielt lukket i 2022).

Deling af indhold på eksempelvis platforme som X og Facebook er en vigtig del af, hvordan spredningen af idéer foregår mellem forskellige miljøer og nogle gange rækker langt uden for det miljø, der traditionelt er forbundet med den yderste højrefløj.

Angreb på LGBTQ+-personer

LGBTQ+-personer var en del af det udviklede fjendebillede terroristen i 2011 havde, hvilket også blev nævnt i forbindelse med terroristens frygt for feminisering og had til Arbejderpartiets og AUFs ligestillingspolitik.

Det er en del af det ideologiske billede af 22. juli, der ofte har været underkommunikeret. I dag ser vi, at disse grupper er under stadigt stigende pres, hvor især transpersoner er udsat.

Angrebene kommer tilsyneladende fra en ret bred og uheldig alliance; fra nynazister, religiøse fra forskellige trosretninger, til selverklærede feminister, der finder sammen i en kamp

” Brandmuren mellem det kristenkonservative miljø og repræsentanter for den yderste højrefløj ser ud til at blive svækket

mod transpersoner og deres rettigheder. Disse angreb har klare elementer af dehumanisering, hvor der sættes spørgsmålstegn ved selve personens eksistens.

Samtidig fremmes politikker, der angriber rettigheder, og diskriminationsbeskyttelsen udhules. Dette kan ikke længere ses uafhængigt af en generel fremgang for det yderste højre: både det landskab, der traditionelt er blevet omtalt som yderst til højre, og et stort gråt område, der arbejder for en gradvis afvikling af demokratiet indefra. Ikke mindst i Rusland har angreb på LGBTQ+ været et signal om bevægelsen væk fra demokratiet i retning af et diktatur.

I norsk sammenhæng kan man sige, at der er sket et gradvist skift fra slutningen af 2010'erne og med 2022 som et slags foreløbigt mørkt vendepunkt.

I de tidlige morgentimer den 25. juni 2022, morgenen før Oslo Pride-parade, angreb en terrorist serveringssteder i Oslo, dræbte to og sårede mange. Blandt de serveringssteder, der blev angrebet, var byens ældste homobar, London Pub.

Efter angrebet den 25. juni blev

parader, markeringer og andre begivenheder stoppet af politiet og myndighederne. Argumentet var sikkerhed, og et uklart trusselsbillede, men taberne var LGBTQ+-personer over hele landet, som stod tilbage med stor frygt og et kollektivt traume uden mulighed for at få deres roseoptog (Markering der blev holdt i Norge efter 22. juli 2011, red.).

Selvom angrebet ikke direkte kunne spores tilbage til grupper, der traditionelt regnes med i en højreekstrem tradition, var det alligevel knyttet til et globalt fjendebillede rettet mod en stor minoritetsgruppe, der går på tværs af opdelinger som religion, og skillelinjer, der ofte er trukket op i offentligheden de seneste årtier.

Terroren under Oslo Pride skete samme år som LGBTQ+-miljøet fejrede 50 året for den norske legalisering af mandlig homoseksualitet, den 25. april 1972. I årene, der er gået siden 2022, er udviklingen gået fra slemt til værre mange steder. Der ses en stigning i aggressive handlinger såsom afbrænding af pride-flag.

i 22. juli 2011

Ved det første angreb bragte gerningsmanden en bilbombe til sprængning i det centrale Oslo. Otte mennesker blev dræbt og mindst 30 såret.

Han kørte derefter til øen Utøya, hvor den socialdemokratiske ungdomsorganisation AUF havde sommerlejr. Han skød og dræbte 69 mennesker, fortrinsvis børn og unge, mens yderligere 66 blev såret.

Spillerummet og ikke mindst udviklingen af en konspiratorisk retorik, med elementer af moralsk panik, rettet mod LGBTQ+ virker, som om det er øget og blevet mere tilgængelig for den brede befolkning. Brandmuren mellem det kristen-konservative miljø og repræsentanter for den yderste højrefløj ser ud til at blive svækket. Det er en ændring, der tydeligt gav udslag, da den daværende stortingskandidat for Kristelig Folkeparti i Troms og Finnmark, Truls Olufsen Mehus, i 2021 rettede et angreb mod pride og det, han omtalte som LGBTQ+-lobbyister, som han mente styrede Stortinget og regeringen.

Brugen af begrebet "homolobby" blev første gang brugt af den nynazistiske gruppe Den Nordiske Modstandsbevægelse i forbindelse med deres mobilisering mod pride tilbage i 2017, hvor de afholdt demonstrationer i byer som Fredrikstad og Kristiansand. Her kan man se, hvordan retoriske angreb vandrer mellem forskellige aktører i et ellers uensartet landskab. Med retorikken følger forestillinger og fjendebilleder.

” Angrebene har klare elementer af dehumanisering, hvor der sættes spørgsmålstegn ved selve personens eksistens

En skræmmende faktor i de angreb, der nu finder sted i tekst og tale mod især transpersoner og LGBTQ+-bevægelser mere generelt, er, hvordan disse bidrager til at legitimere yderligere marginalisering. Her er det normalisering af hadretorikken og spredningen af hadefulde diskurser,

der ikke længere kan ses som isolerede og marginale fænomener. Gråzonerne undergraver langsomt, men sikkert, den beskyttelse, der indtil for få år siden var garanteret. Den gradvise nedbrydning kan også føre til en svækkelse af tærskelen for vold og i sidste ende i terror. Noget der også er kommet frem i trusselsvurderingerne fra Politiets Sikkerhedstjeneste (Norsk pendant til PET, red.).

Samtidig har minoriteternes og venstrefløjens tillid til politi og offentlige myndigheder forandret sig. Undersøgelser foretaget af politiet selv viste, at tilliden til politiet blandt LGBTQ+-personer var meget lav. I 2022, delvist efter terrorangrebet under Oslo Pride, erklærede kun 8 procent af de adspurgte, at de havde en høj grad af tillid til politiet⁴. I undersøgelsen oplyste mere end 80 procent af dem, der havde oplevet hadforbrydelser, at de ikke havde meldt dette til politiet.

Hetz, trusler og generel uønsket kontakt fra den yderste højrefløj er med til at presse eksempelvis arrangører af pride. I 2024 var arrangørerne af pride i den lille landsby Selbu, få kilometer uden for Trondheim, udsat for så meget hetz, at de valgte at aflyse den planlagte parade. De fik tilsendt billeder, hvor prideflaget var blevet omtøjet til et hagekors. Billeder blev sendt direkte til medlemmer af den lokale pride bestyrelse.⁵ En mobilisering fra civilsamfundet og medierne betød, at der alligevel blev afholdt en pride-begivenhed, men i mindre målestok end oprindeligt planlagt.

Anti-wokes konsekvenser

Et udtryk, der nu skaber trends på sociale medier og går ind i den offentlige samtale, er anti-woke. Dette udtryk er en måde hvorpå den yderste højrefløj kan snige had og ekstremisme ind i en bredere samfundsdebat. Begrebet fungerer som en "dog whistle", der nedbryder det hidtidige skel mellem den yderste højrefløj og den mere daglige samtale. Det er netop i den bevidste vaghed og upræcise begreber, at der opstår en giftig retorik brugt af politikere og andre, der ønsker at fremme en højreorienteret dagsorden.

Gråzonen mellem på den ene side

traditionelle konservative holdninger fra blandt andet traditionelle kristendemokrater og konservative og så de klare højreekstremister som nynazister og konspirationsteoretikere er blevet flydende og utydelig.

Med brugen af anti-woke som begreb flyttes opmærksomheden væk fra racisme, transfobi, homofobi og misogyni som reelle problemer i samfundet. Brugen af woke og anti-woke som et retorisk værktøj har formået at blive en del af hverdagsdiskursen. Det bliver sværere at holde den yderste højrefløj isoleret fra resten af det politiske landskab og det øger faren for, at udsatte grupper bliver endnu mere udsat for forskellige former for angreb. Fremkomsten og udbredelsen af en højreorienteret modkultur er en skræmmende udvikling, hvis fulde effekt vi endnu ikke har set.

Det er vigtigt at være opmærksom på, hvordan voldsromantik og erindringen om fortiden hænger tæt sammen. Dette påvirker også, hvilke fjendebilleder der er i dag og kan kobles direkte til forståelsen af fortiden og ikke mindst hvordan nye myter hele tiden opbygges. Grænsen mellem hvad der er virkelig historie og hvad der er opdigtet viskes ud. Over for en kultur med konspirationstænkning, bliver dette hurtigt en giftig blanding.

Hvis fjendebillederne af den socialdemokratiske venstrefløj generelt øges, og fjendskabet får en mere stueren karakter, kan det blive ekstra skræmmende, hvis et mere mytologisk billede af, hvad der skete den 22. juli samtidig bliver mere udbredt.

Myter, konspirationstænkning og helteskabelse er forbundet med voldelig højreekstremisme og har været en del af mekanismerne siden før dannelsen af den klassiske fascisme. Desværre lever vi nu i en tid, hvor nogle af verdens mest magtfulde romantiserer vold og gør medlidenhed til en synd. Dette fører til en glorificering af terror som virkemiddel.

Hvordan arven efter 22. juli forvaltes, får stor betydning for den norske offentlighed i de kommende år. Noget, der er vigtigt ikke kun i forhold til den direkte fare for nye voldelige angreb, men også for faren for et generelt mere autoritært og højreorienteret samfund.

SØNDAG
D. 4. MAJ
KL. 17.30-19.30

Onkel Dannys
Forsamlingshus
Onkel Dannys Plads 5,
Vesterbro

FOREDRAG:

TELEGRAM- TERRORISTERNE

Eiv Rindal overlevede både angrebet på Utøya i 2011 og var vidne til angrebet på Pride-ugen i Oslo i 2022. I Redox Offline #1 skriver Eiv Rindal om den politiske diskussion efter Utøya og den parlamentariske højrefløjss forsøg på at afpolitiserer angrebet.

Maia Kalhke Lorenzen researcher og analyserer online hadfællesskaber som manofæren, konspirationsteoretikere og anti-genderbevægelsen samt den yderste højrefløj. Hun har begået sig indgående med de radikalisering og rekruttering, der foregår på Youtube og lignende sociale medier.

Ved arrangementet fortæller Eiv og Maia om deres perspektiver på den bølge af højreradikal terror, der startede med angrebene i Norge i 2011 og for alvor steg i hyppighed med Christchurch-angrebet i 2019.

Gå ikke glip af muligheden for at høre to af de stærkeste stemmer på området!

Arrangementet er gratis.

4. maj er årsdagen for Hitlertysklands kapitulation i Danmark. Det markeres traditionen tro med en antinazistisk demonstration på Vesterbro. Den demonstration bakker Redox selvfølgelig op om. Arrangementet foregår to minutters gang fra demonstrationen, så vi følges sammen derhen.

REDOX OFFLINE

www.redox.dk